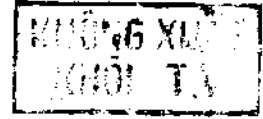

LA 7191

HỌC-VIỆN QUỐC-GIA HÀNH-CHÁNH

Luận-văn Tốt-nghiệp

HỘI-ĐỒNG VĂN-HÓA GIÁO-DỤC

LA 7191, 7192

Giáo sư hướng dẫn:
NGUYỄN-MẠNH-HÙNG
Tiến-sĩ Bang-giao Quốc-tế

Sinh viên **NGUYỄN-HỮU-QUÝ**

BAN ĐỐC-SỰ KHÓA XVII
NIÊN KHÓA 1969 - 1972

« HỌC- VIỆN QUỐC-GIA HÀNH-CHÁNH »

không tán-thành cũng không phản-đối những ý-
kiến phát-biểu trong Luận-văn. Những ý-kiến đó
do tác-giả hoàn-toàn chịu trách-nhiệm. »

Chân thành Cảm tạ

- * Giáo sư Viện Trưởng Học Viện Quốc Gia Hành Chính
- * Giáo sư Phó Viện Trưởng Học Viện Quốc Gia Hành Chính
- * Quý vị Giáo sư trong Ban Giảng Huấn

ĐÃ TẬN TÌNH DÌU DẮT CHÚNG TÔI TRONG SUỐT HỌC TRÌNH

Thành kính Tri ân :

Giáo sư NGUYỄN MẠNH HÙNG

**NGƯỜI ĐÃ TẬN TÌNH HƯỚNG DẪN CHÚNG TÔI
HOÀN TẤT LUẬN VĂN NÀY**

Chân thành Cảm tạ

- Ông Tổng Thư Ký Hội Đồng VHGD
- Kỹ-Sư Trần-Vân-Trí
- Các Tác giả Tác phẩm chúng tôi tham khảo

ĐÃ GIÚP ĐỠ CHÚNG TÔI CÁC TÀI LIỆU

MỤC LỤC

	Trang
<u>PHẦN I</u> : DẪN NHẬP	2
<u>PHẦN II</u> : TỔ-CHỨC VÀ ĐIỀU-HÀNH HỘI-ĐỒNG VHGD	3
<u>CHƯƠNG I</u> : TỔ CHỨC HỘI-ĐỒNG VHGD	3
<u>MỤC 1</u> : THÀNH-LẬP	3
<u>MỤC 2</u> : NHÂN-SỰ	3
A.- Thành-phần	
B.- Điều-kiện hội-viên	
C.- Thẻ-thức đề cử hội-viên	
<u>MỤC 3</u> : PHÂN NHIỆM	6
A.- Văn-phòng Chủ-Tịch	
B.- Văn-Phòng Thương-Trực	
C.- Ủy-Ban Chuyên-Môn	
<u>CHƯƠNG II</u> : ĐIỀU-HÀNH HỘI-ĐỒNG VHGD	9
<u>MỤC 1</u> : CÁC KHOÁ HỌP VÀ THĂM VIẾNG	9
A.- Các khoá họp	
B.- Các cuộc thăm viếng	
<u>MỤC 2</u> : LIÊN-LẠC GIỮA HỘI-ĐỒNG VÀ CÁC CƠ-QUAN CÔNG QUYỀN	14
<u>MỤC 3</u> : NHIỆM-VỤ CỦA HỘI-ĐỒNG VHGD	15
<u>MỤC 4</u> : TÀI-CHÁNH HỘI-ĐỒNG	16
<u>PHẦN III</u> : QUÁ TRÌNH HOẠT ĐỘNG CỦA HỘI-ĐỒNG VHGD	18
<u>CHƯƠNG I</u> : MỘT SỐ NHẬN-ĐỊNH VÀ KHUYẾN-CÁO CẤP-THỜI CỦA HỘI-ĐỒNG VHGD	19
<u>MỤC 1</u> : ĐẠI-CƯƠNG BẢN NHẬN-ĐỊNH VÀ KHUYẾN NGHỊ NGÀY 12-9-1970	19
A.- Nhận-định	
B.- Khuyến-nghị	

<u>MỤC 2</u> : <u>BẢN NHẬN-ĐỊNH PHỤ-ĐÍNH VỀ THỰC TRẠNG VĂN-HÓA</u> <u>VIỆT-NAM</u>	20
A.- Nhận-xét thực trạng văn hoá VN	
B.- Khuyến cáo	
<u>MỤC 3</u> : <u>NHỮNG KHUYẾN CÁO NGÀY 12-6-1972</u>	22
A.- Vấn-đề đồng cửa học-đường	
B.- Vấn-đề đồng viên-sinh-viên, học-sinh	
C.- Vấn-đề đồng-viên Giáo-Chức	
D.- Vấn-đề luật Tổng Đồng-Viên ảnh hưởng đến việc thực thi chánh sách VHGD	
<u>CHƯƠNG II</u> : <u>DỰ-ÁN CHÁNH-SÁCH VĂN-HÓA GIÁO-DỤC VÀ KẾ-HOẠCH</u> <u>THỰC-THI CHÁNH-SÁCH</u>	26
<u>MỤC I</u> : <u>DỰ-ÁN CHÁNH SÁCH VHGD</u>	26
<u>Đoạn I</u> : <u>Chánh-sách Văn-Hoá</u>	26
<u>Đoạn II</u> : <u>Chánh-sách Giáo-Dục</u>	30
<u>MỤC II</u> : <u>KẾ-HOẠCH THỰC-THI CHÁNH-SÁCH</u>	45
<u>CHƯƠNG III</u> : <u>VIỆC THIẾT LẬP HÀN-LÂM-VIÊN QUỐC-GIA</u>	48
<u>CHƯƠNG IV</u> : <u>TẦM QUAN-TRỌNG CỦA HỘI-ĐỒNG</u> <u>VĂN-HÓA GIÁO-DỤC</u>	51
<u>MỤC 1</u> : <u>NHẬN-XÉT VỀ VAI-TRÒ CHỦ-TỊCH HỘI-ĐỒNG</u>	51
<u>MỤC 2</u> : <u>HỘI-ĐỒNG TRONG VAI TRÒ CỐ VẤN VÀ SOẠN-THẢO</u> <u>CÁC DỰ-ÁN</u>	52
<u>MỤC 3</u> : <u>HỘI-ĐỒNG TRONG VAI TRÒ CÁCH-MẠNG VĂN-HÓA</u> <u>GIÁO-DỤC VÀ LIÊN-LẠC</u>	53
<u>PHẦN IV</u> : <u>TỔNG-KẾT</u>	56

PHẦN THỨ NHẤT

DẪN NHẬP

THƯ-VIỆN QUỐC-GIA

Là một cơ quan Hiến-định đã ra đời từ mấy năm qua, nhưng Hội-Đông Văn-Hoá Giáo-Dục hãỵ còn quá mới-mẻ đối với phần đông dân-chúng.

Mới mẻ là vì dân chúng chưa biết nhiều về tổ chức, hoạt động, trụ sở của Hội-Đông còn hội viên Hội-Đông, chỉ cần đọc qua danh sách là dân chúng gặp ngay những vị tên tuổi quen thuộc : thực vậy, còn ai không biết Linh-Mục Cao-Văn-Luân, Cựu Viện-Trưởng Viện Đại-Học Huế, Thượng-Toạ Thích-Minh-Châu, Viện-Trưởng Viện Đại-Học Vạn-Hạnh còn mấy ai chưa nghe đến Giáo-Sư Vũ-quốc-Thông, kỹ-sơ Trần-Văn-Trí, Linh-Mục Bửu-Dương, Ông Giáp-Văn-Thập ...? và, với những hội-viên tên tuổi ấy, Hội-Đông đã hoạt-động tích-cực và hữu-hiệu ngay từ ngày thành lập, chính-thức ra mắt hôm 24 tháng 6-1970.

Dầu sao, đối với một vấn-đề quan-trọng như văn-hoá giáo-dục, không phải chỉ có chúng ta hôm nay mới đem ra bàn-luận, mà đã có bao-nhiều nhà trí-thức, học giả phân-tách, nhận-định, xây-dựng trước chúng ta. Vấn đề chúng ta bởi vậy chỉ giới-hạn vào việc tìm-hiểu Hội-đông Văn-Hoá Giáo-Dục, một cơ quan có tầm ảnh-hưởng không những trong hiện tại nền văn-hoá Giáo-Dục nước nhà, mà còn mãi mãi trong tương lai, cùng với những cơ quan, những vấn đề liên-hệ tới Hội-Đông.

Trong khi tìm hiểu Hội-Đông, chúng ta đồng thời cũng xem lại các kết quả trong hơn hai năm hoạt-động, phương tiện hoạt động cùng liên hệ với cơ quan khác ra sao. Điều quan trọng cần phải tìm hiểu là bản dự án chánh-sách Văn-Hoá Giáo-Dục thành hình trong bối cảnh nào, có giải-quyết, bao gồm được những vấn đề Văn-Hoá Giáo-Dục không.

Đi xa hơn, với tình-trạng hiện thời, chúng ta có thể đặt cho Hội-Đông một tư-thế đặc biệt, đặt nhiều hy-vọng vào Hội-Đông hầu cải-tiến tình trạng văn-hoá giáo-dục đất nước hay văn hoá-ngiê rằng cơ-

quan nào rồi cũng bắt-lực trong việc giải-quyết các rắc rối do xã hội, chiến tranh tạo nên cho văn-hoá giáo-dục?

Một nhóm người với một ngân-khoản nhỏ bé mà phải đảm-đương bao nhiêu vấn-đề cấp bách cũng như trường-kỳ của quốc gia, là một đề-tài đáng cho chúng ta suy-nghĩ và tìm-hiểu. Vậy, chúng tôi xin bắt đầu trình-bày.

•
• •
)

PHẦN THỨ NHÌ

TỔ CHỨC VÀ ĐIỀU HÀNH HỘI ĐỒNG VĂN HÓA GIÁO DỤC

Chương Một

TỔ CHỨC HỘI ĐỒNG

MỤC 1 : THÀNH LẬP.-

Hội-Đồng Văn-Hoá Giáo-Dục được thành lập dựa trên các văn kiện căn bản : Hiến-Pháp 1967 và các đạo luật cùng Nghị-định kế tiếp.

Điều 94 Hiến-Pháp ngày 1-4-1967 dự liệu rằng một đạo luật sẽ qui định sự tổ-chức và điều hành Hội-Đồng Văn-Hoá Giáo-Dục. Hơn một năm sau, vào ngày 2-5-1969, Đạo luật mong đợi này ra đời, đó là Đạo-Luật số 05/69. Tiếp theo văn-kiến tổng-quát này, các văn-kiến chi-tiết khác đã lần lượt được ban-hành hoặc đề cử hội-viên, hoặc tài trợ ngân-khoản. Ngoài ra, Hội-đồng văn-hoá Giáo-Dục (VHGD) cũng đã lập xong bản nội quy vào ngày 1-7-1970.

Có thể nói rằng Hội-Đồng VHGD hiện tại là hậu-thân của Hội-Đồng Quốc-Gia Giáo-Dục được thành lập do Nghị-định số 1302a-GD ngày 2-7-1964. Điều 4 Nghị-định này ấn định số hội viên Hội-đồng là 36 vị. Nay Hội-đồng này đã giải tán.

Hội đồng VHGD ngày nay có nhiều hội viên hơn, việc chọn lựa cũng khó-khăn hơn. Toàn thể Hội-viên Hội-đồng đã chính thức ra mắt ngày 24-6-1970 dưới sự chủ-toạ của Tổng Thống Việt-Nam Cộng-Hoà.

MỤC 2 : NHÂN SỰ.-

Để Hội-đồng có thể hoạt-động đặc-lực, hữu-hiệu và đại-diện được đa số cũng như có một thể đứng khá cao trong guồng-máy tổ chức Quốc-Gia, Hiến-Pháp đã dự-trù hội-viên sẽ được chỉ-định hoặc đề-cử,

và vị Chủ-Tịch là Phó Tổng Thống.

A.- THÀNH-PHẦN.-

Hội-đồng VHGD gồm 45 hội viên thực-thụ và 15 hội viên dự-khuyết, trong đó 15 hội-viên thực-thụ và 5 dự-khuyết (1/3) do Tổng Thống chỉ-định, 30 hội viên thực-thụ và 10 dự khuyết(2/3) do các tổ-chức văn-hoá Công và Tư, các hiệp-hội Phụ-huynh học-sinh đề-cử.

Tổng Thống đã bổ-nhiệm các hội-viên trên bằng sắc-lệnh số 413-TT/SL ngày 1-5-1970.

B.- ĐIỀU KIỆN HỘI VIÊN.-

Hội viên phải đủ các điều-kiện :

- Có Quốc-tịch Việt-Nam
- Ít nhất 30 tuổi
- Hợp lệ tình trạng quân-dịch
- Không bị án tù về tội thường phạm, trừ bất cần
- Không bị truất quyền công-dân.

Riêng các hội viên được Tổng Thống chỉ-định thì tùy theo uy-tín thành-tích hoạt-động hoặc có sự đề-nghị của Phó Tổng-Thống Chủ Tịch Hội-Đồng hoặc của Bộ Giáo-Dục và Phủ Quốc-Vụ-Khanh Đắc-Trách Văn-Hoá.

Còn các hội-viên khác (2/3), phải qua các cuộc đề-cử và bầu-cử theo sắc lệnh số 356-TT/SL ngày 14-8-69.

C.- THỂ-THỨC ĐỀ-CỬ HỘI-VIÊN.-

Các tổ chức VHGD Công và Tư, các Hiệp-hội phụ-huynh học-sinh thành-lập hợp pháp và công-khai trước ngày ban-hành luật số 05/69 ngày 2-5-1969 đều được quyền đề-cử hội-viên Hội-đồng VHGD.

Thành-phần hội-viên đề-cử được phân chia như sau :

Các tổ chức	Thành phần	Hội viên thực thụ	Hội viên dự khuyết
	-Đại học công và tư	4	1
	-Cao đẳng chuyên-nghiệp và kỹ-thuật công và tư	2	0

Giáo-Dục	-Trung Học Phổ Thông Công và Tư	4	2
	-Trung Học Chuyên Nghiệp và Kỹ Thuật công và tư	2	1
	-Tiểu-Học công và tư	3	1
Văn Hoá Hiệp Hội	-Tổ chức văn-hoá công và tư	12	4
Phụ huynh công và tư học sinh		3	1
Tổng-cộng :		30	10

Việc đề cử hội-viên được tổ-chức trên đơn vị Tỉnh, Thị-xã, Đô-Thành và theo thể thức lượng cấp, như sau :

CẤP 1 :

- Cứ mỗi trường Đại-Học Công và Tư có 1 Đại-biểu
- Cứ mỗi Trường Cao-Đẳng Chuyên Nghiệp, Kỹ-Thuật Công và Tư có 1 Đại-Biểu.
- Cứ mười Trường Trung-Học Chuyên-Nghiệp, Kỹ-Thuật Công và Tư có 1 Đại-Biểu.
- Cứ mỗi tổ-chức văn-hoá Công và Tư có 1 Đại-Biểu.
- Cứ ba mươi trường Tiểu-Học Công và Tư có 1 Đại-Biểu.
- Cứ mỗi Hiệp-hội Phụ-huynh học-sinh công và tư có 1 Đại-Biểu.

Tại mỗi đơn-vị, nếu số Trường Trung-Học hay tiểu-học bằng hay nhỏ hơn hạn số tương ứng ghi trên, thành phần đó sẽ có 1 Đại-Biểu. Ngược lại, số thừa của trường quá bán số trường 1 Đại-Biểu có quyền thay mặt, sẽ có thêm 1 Đại-Biểu nữa.

CẤP 2 :

Các Đại biểu thuộc mỗi thành phần sẽ họp riêng tại Saigon để đề-cử số Hội-Viên cho thành-phần của mình như đã ghi trong bảng trên.

Cuộc đề-cử này thực-hiện bằng cuộc đầu phiếu kín, cử-tri có số phiếu cao nhất sẽ đắc cử, và cử tri kế tiếp sẽ là hội-viên dự-khuyết, nếu có.

Có một Ủy-Ban Đề-cử Trung-Ương để giám-sát cuộc đề-cử, giải quyết và chung quyết tất-cả các tranh chấp liên quan đến việc đề-cử

hội-viên Hội-Đồng VHGD và tuyên-bố chính-thức kết quả cuộc đề cử.

MỤC 3 : PHÂN NHIỆM.-

Để công-việc điều-hoà, Hội-đồng VHGD được chia ra : Văn-Phòng Chủ-tịch, văn phòng thường-trực và các Ủy-Ban Chuyên-Môn.

Chủ-tịch Hiến-định của Hội-Đồng VHGD là Phó Tổng-Thống Việt-Nam Cộng-Hoà.

- Từ 31-10-1971, Chủ-tịch là PTT Nguyễn-Cao-Kỳ
- Từ 31-10-1971. tới nay, Chủ tịch là PTT Trần-Văn-Hương

A.- VĂN PHÒNG CHỦ-TỊCH.- Gồm có :

Văn phòng chính-danh, do 1 chánh văn phòng điều-khiển, có 1 bí-thư và 2 công cán ủy-viên phụ tá.

Trực thuộc hệ-thống chỉ-huy của Chủ-Tịch là Nha Tổng-Quản-Trị và Khối Nghiên-Cứu Kế-Hoạch.

- 1.- Nha Tổng-Quản-Trị : Đặt dưới sự điều khiển của Tổng-Quản-Trị và gồm 2 sở :
 - Sở Hành chánh, nhân viên, kế toán, gồm 3 phòng
 - Sở công tác gồm 4 phòng
- 2.- Khối nghiên cứu kế-hoạch gồm Nha Nghiên Cứu Kế-Hoạch và Ban Chuyên-Viên.
 - Nha Nghiên-Cứu kế-hoạch đặt dưới sự điều khiển của một Giám-Đốc và gồm 2 sở là sở Nghiên Cứu kế hoạch và sở pháp-chế
 - Ban chuyên-viên gồm từ 6 đến 8 chuyên viên.

B.- VĂN PHÒNG THƯỜNG TRỰC.- Gồm có :

- 1 chủ tịch
- 1 Phó Chủ tịch ĐẶc Trách Văn Hoá
- 1 Phó Chủ tịch ĐẶc Trách Giáo-Dục
- 1 Tổng Thư-Ký
- 1 Phó Tổng Thư-Ký

Vào khoá-họp cuối tháng 6 thường niên, các hội-viên thực thụ bầu văn-phòng thường-trực.

Việc bầu-cử được qui-dịnh theo các điều 6, 7, 8 và 9 nội quy của Hội-Đông Văn-Hoá Giáo-Dục.

Nhân-Viên văn-phòng thường-trực do Hội-dòng bầu có thể xin từ chức và đơn từ chức phải được công-bố trong phiên họp gần nhất.

Văn phòng thường-trực có nhiệm vụ :

Phụ trách các công việc thường xuyên liên quan đến Hội-Đông :

- Phân-phối phiên-họp các ủy-ban
- Thảo luận với các Trưởng Ban về các vấn đề liên quan đến chánh sách VHGD, trước và sau mỗi khoá họp khoáng-dại.
- Thiết lập Dự án chánh sách VHGD
- Viết lại các bản văn liên quan đến khoá họp
- Tổ chức các khoá họp khoáng-dại
- Tổ-chức các cuộc thăm-viếng của Hội-Đông
- Tiếp-xúc với mọi giới về các vấn-đề liên-hệ đến Hội-Đông và chính sách VHGD
- Soạn thảo tài liệu liên quan đến sinh hoạt của Hội-Đông.

C.- ỦY-BAN CHUYÊN-MÔN.-

Có 9 Ủy-Ban chuyên-môn, Hội-dòng hàng năm cũng bầu 9 Trưởng-ban và 9 phó trưởng ban đặc-trách các ủy-ban chuyên môn.

- Ủy ban 1 : Ủy-ban nghiên cứu thành-lập Hàn-Lâm-Viện Quốc-Gia
- 2 : Ủy-Ban nhân-văn
- 3 : Ủy-ban Nghệ-thuật
- 4 : Ủy-Ban bảo tồn di-tích lịch-sử và các cơ sở văn-hoá
- 5 : Ủy-Ban đại-học
- 6 : Ủy-ban Trung, Tiểu-Học
- 7 : Ủy Ban kỹ thuật và chuyên nghiệp
- 8 : Ủy-ban Văn-Hoá Giáo-Dục Đại-chúng
- 9 : Ủy-Ban Thanh-Thiếu-Niên.

Mỗi Ủy-Ban cũng có một văn-phòng và mỗi hội-viên thực-thụ phải tham-gia một Ủy-Ban.

Đã có vài hội viên dự-kiuyết thay thế hội viên thực-thụ, đó là giáo-sư Nguyễn-Dăng Thục, thuộc thành-phần văn hoá, thay-thế Giáo-Sư Đỗ-Đình-Hiệp, từ-trần ngày 11-1-1972, và Giáo-Sư Lai-kim-Ty, thuộc

thành-phần chuyên-nghiệp và kỹ-thuật, là Hiệu-Trưởng trường Kỹ-Thuật Nha-Trang, đã được đề cử thay Giáo-Sư Đỗ-Thành-Long xin từ chức đi du-học Hoa-Kỳ.

Chúng ta nhận thấy Hội-Đồng đã tỏ ra sáng-suốt khi bầu các Trưởng Ban và Phó Trưởng Ban, hợp với khả-năng chuyên-môn của từng hội-viên, như niên khoá 1970-1971, Linh-Mục Cao-Văn-Luân và Ông Nguyễn-Duy-Cần làm trưởng và phó ủy-ban nghiên-cứu, thiết -lập Hàn-Lâm-Viện, L.M. Thanh-Lãng và Ông Tôn-Thất-Trình Trưởng và Phó Ủy-Ban nhân-văn v.v..

Với lối tổ-chức giản-dị nhưng chặt chẽ cùng với khả-năng các ban chuyên-môn qua các Hội-viên tên tuổi, Hội-đồng VHGD có thể yên-chuyện trong sự điều-hành công-việc của Hội-Đồng.

o
o o
)_

Chương Hai

ĐIỀU HÀNH HỘI ĐỒNG

Ngoài việc thường ngày, Hội-đồng dùng các khoá-họp, các cuộc thăm viếng để làm sinh hoạt chính. Hội-đồng cũng đối ngoại như liên lạc với các cơ-quan công quyền. Ngoài ra, để Hội-đồng hoạt-động đắc lực, hữu hiệu, thi-hành tròn nhiệm-vụ hiến-pháp giao-phó, vấn đề tại-chánh cũng rất quan-trọng.

Chúng ta xem các vấn đề trên qua 4 mục :

MỤC 1 : CÁC KHOÁ-HỌP VÀ THĂM-VIẾNG CỦA HỘI-ĐỒNG.-

A.- CÁC KHOÁ-HỌP.-

Mỗi lục-cá-nguyệt, Hội-đồng họp 1 khoá thường lệ do chủ-tịch Hội-Đồng triệu tập, và không lâu quá 15 ngày.

Hội-Đồng có thể họp khoá họp bất-thường do quyết-định của Chủ-Tịch Hội-Đồng hoặc do sự yêu-cầu của Tổng-Thống hay 1/3 tổng-số hội-viên thực-thụ và không lâu quá 10 ngày.

Thể-thức biểu-quyết trong phiên-họp có thể là giơ tay hoặc bỏ phiếu kín.

Hội-đồng quyết-định với đa số tương-đối trên tổng-số hội-viên thực-thụ hiện-diện. Tuy nhiên, nếu là vấn-đề quan-trọng, sẽ quyết-định với 2/3 tổng số hội-viên hiện diện, nếu không đủ 2/3, sẽ là đa số quá bán ở lần thứ nhì, hoặc, nếu có, sẽ là đa số tương đối ở lần thứ 3. Mỗi lần cách nhau 10 phút.

Một phiên họp được coi là họp lệ khi túc số đạt được quá bán tổng số hội-viên thực thụ.

Kể từ ngày chính thức hoạt-động (25-6-1970) Hội-Đồng đã họp được 8 khoá đại hội.

* Khoá-họp thường-lê đầu tiên :

25-6- đến 9-7-1970 vào 9 giờ 30 sáng 25-6-1970. Tổng-Thống VNCH đã khai-mạc khoá họp thường-lê đầu tiên của Hội-đồng tại Hội-đồng tại Hội-trường Quốc-Tế Hoàn-Mỹ, Saigon. Khoá họp kéo dài từ 25-6- đến 9-7-1970 dưới sự chủ-toạ của Phó Tổng-Thống Hiến định của Hội-Đồng VHGD.

Hội-đồng đã thảo-luậ và biểu-quyết bản Nội-Quy gồm 9 chương và 86 điều. Ngày 1-7-1970, Hội-đồng dự buổi thuyết-trình của Bác-sĩ Nguyễn-danh-Đăn, Thứ-Trưởng Giáo-Dục, về chánh sách Giáo-Dục. Ngày 8-7-1970, Hội đồng bầu cử nhân-viên văn-phòng thường-trực, 9 trưởng-ban và 9 phó trưởng-ban của các ủy-ban chuyên-môn trong hội-đồng.

* Khoá-họp đặc-biệt tháng 9-1970 (7/9-12/9/70)

Khoá-họp bất thường này được tổ-chức trong 6 ngày dưới sự chủ toạ của PTT chủ tịch Hội-đồng và hai Phó Chủ tịch đặc trách văn-hoá và Giáo-Dục, nhằm mục đích để văn phòng thường-trực và các ủy-ban chuyên-môn trình-bày các vấn-đề cấp-thiết về Giáo-Dục và nhận-định về thực-trạng VHGD tại Việt-Nam. Hội-đồng đã gửi các bản chung-quyết đến cơ quan hành-pháp và lập-pháp :

- Quyết-nghị của Hội-đồng VHGD về vấn-đề Trung, Tiểu-Học
- Quyết-nghị của Hội-Đồng VHGD về Tự-Trị Đại-Học
- Nhận định và quyết nghị của Hội-Đồng VHGD về các vấn đề văn-Hoá Giáo-Dục.

* Khoá-họp thường-lê kỳ đệ I cá nguyệt 1971 :

Trước khi khoá-họp đặc-biệt tháng 9-1970 nói trên kết-thúc, ngày 12-9, Hội-đồng đã quyết-định giao cho văn-phòng thường-trực và Hội-đồng các Trưởng-Ban duyệt lại các nhận-định và quyết-nghị của Hội-Hồng gửi đến Hành pháp và Lập-pháp, đồng-thời trong 6 tháng soạn thảo dự-án chánh sách văn-hoá Giáo-Dục.

Mục-dịch khoá-họp thường-lê này là trình bày :

- Những đề-nghị của văn phòng thường-trực và các ủy-ban về việc hình-thành dự án chánh sách VHGD.

- Các đề-nghị hữu-hiệu-hoá sinh-hoạt của Hội-Đồng để đem lại ích lợi thiết-thực cho Quốc-Gia Dân-Tộc trong lãnh vực VHGD.

Khoá họp này kéo dài từ 22/3 đến 3-4-71 với 11 ngày họp liên tục.

Văn phòng thường-trực đã trình bày sơ-lược về chánh sách VHGD và phần tổng-quát của chánh-sách. Các ủy-ban chuyên-môn cũng đã trình bày lần-lượt về việc thiết lập Hàn-Lâm-Viện Quốc-Gia.

Đặc biệt nhất là phiên họp ngày 1-4-71, Hội-đồng đã thảo-luận sôi nổi là biểu-quyết về việc sửa đổi các văn-kiến lập-qui cho phù-hợp với luật số 05/69 liên quan đến tổ-chức và điều-hành Hội-đồng.

Khoá-họp cũng đã quyết-định giao cho văn-phòng thường-trực và Hội-Đồng các Trưởng ban đúc-kết Dự-Án Chánh-sách VHGD để trình-bày trước Hội-đồng họp vào tháng 6-1971.

* Khoá-họp thường-lê tháng 6-71. (21 - 30-6-71)

Khoá họp này do Phó Tổng-Thống Nguyễn-cao-Kỳ Chủ-Toạ, có hai ông Phó Chủ Tịch tham-dự.

Ông Tổng Thư-Ký báo-cáo một năm sinh-hoạt của Hội-đồng. Ông Phó Chủ-tịch đặc trách Giáo-Dục tóm-lược các điểm chính yếu của bản dự-thảo chánh sách VHGD.

Trong khoá họp này, Hội-đồng đã bầu cử văn-phòng thường-trực, các trưởng-ban và Phó trưởng-ban chuyên-môn. Các hội-viên đã phát-biểu ý kiến về các vấn-đề nội-bộ liên quan đến hoạt-động, phụ-cấp, phương-tiện, quyền-lợi của hội-viên dự-khuyết và các cuộc nghiên cứu của hội-đồng.

Hội-đồng thảo-luận về phần Văn-Bá Giáo-Dục tổng-quát và phần chính sách VHGD, về sự hợp-tác giữa chánh-quyền và giới làm văn-hoá, về tự-do văn-hoá, về việc đào tạo chuyên-viên và cán-bộ VHGD.

Những phiên-họp sau, thảo-luận về các vấn đề Giáo-Dục phổ thông, cao-đẳng, đại-chúng và thanh-thiếu-niên.

* Khoá-họp đặc biệt tháng 8-71 (23/8 - 1/9/71)

Mục đích duyệt lại các đề-nghị liên quan đến chính sách VHGD đã được thảo luận trong kỳ họp trước.

Trong năm 1972, Hội-đồng đã họp nhiều khoá và hoàn-thành bản dự-án chánh-sách VHGD, các nhận-định và khuyến-cáo, và đang nghiên-cứu thiết-lập Học-Lâm-Viện Quốc-Gia.

B.- CÁC CUỘC THĂM-VIỆNG.-

Các cuộc thăm viếng tỏ ra rất cần-thiết cho các hội-viên Hội-đồng VHGD, nhất là những vấn đề liên-hệ đến hoạt-động của Hội-đồng, như di-tích lịch-sử, nghiên cứu các cơ-sở văn-hoá, sinh-hoạt học-đường .., các vị hội-viên có cơ hội khảo-sát tại chỗ mà với phương tiện riêng không đủ, cũng như nhờ đó, các vị thu-thập được ý-kiến và nguyện-vọng của các giới chức địa phương và đồng-bào đối với các vấn-đề liên hệ VHGD.

Trong năm 1971, Hội-đồng đã chính thức cử 3 phái-đoàn thăm viếng Huế-Miền Tây, Châu Đốc, An Giang - Tây Ninh, Rạch Giá, Hà Tiên.

* Huế 21 - 23-4-71

Ngày 21-4-71, Phó Tổng Thống Chủ Tịch Hội-đồng đã hướng-dẫn phái-đoàn của Hội-đồng VHGD và kinh tế xã-hội viếng thăm cố-đô Huế trong 3 ngày, mục đích tìm hiểu về các di-tích lịch-sử, các vấn-đề liên quan đến du-lịch và thu thập các ý-kiến cùng nguyện-vọng dân chúng địa phương về chính sách VHGD đang được Hội-đồng soạn-thảo.

Phó Tổng Thống cùng 22 hội viên Hội-đồng VHGD và 5 hội-viên hội-đồng Kinh-Tế xã-hội được Trung Tướng Tư-Lệnh Quân Đoàn I cùng đại-tá Tỉnh Trưởng Thừa Thiên hướng-dẫn đến thăm Ba-Tàng, Ba-Dồn, nghĩa trang các nạn-nhân Tết Mậu-Thân. Sau đó, phái-đoàn thăm các Lăng Khải-Định, Thiệu-Trị, Tự-Đức, Đền Nam-Giao, Chùa Bảo-Quốc và Chùa Linh-Mu.

Hôm sau, phái-đoàn viếng Đại-Nội, Triệu Miếu, Thế-Miếu, Viện Bảo-Tàng và đến thăm anh em Thương Bệnh-Bình tại Quán Y-Viện Nguyễn-Tri-Phương Mang Cá, Huế, rồi thăm các trường Quốc-học, Đồng Khánh, Tiểu-học cộng-đồng Lê-Lợi, Viện Đại-Học Huế và Tổng-hội Sinh-Viện Huế.

Ngày cuối, 23-4, Phái-đoàn tham-dự cuộc hội-thảo với các nhà cầm-quyền địa phương, các Nghị-viện Thị-Tỉnh-Xã, giáo-chức, các giới có tham-quyền về du-lịch, các đại-diện Nguyễn Phước-Tộc, để hiểu về di-tích lịch-sử, về chính-sách văn hoá.

Phó Tổng Thống và Phái-đoàn về Saigon lúc 16 giờ 30 cùng ngày.

* Châu-Đốc, An Giang : 18 - 20-5-71

Phái đoàn Hội-Đồng VHGD do Ông Chủ-tịch Đặc trách Văn-Hoá hướng dẫn đã viếng thăm 2 Tỉnh Châu-Đốc và An Giang từ 18 đến 20-5-71. Phái đoàn gồm hơn 10 vị đã được Trung-Tá Tỉnh-Trưởng và Ông Phó Tỉnh-Trưởng đón tiếp lúc 10 giờ 30, 18-5-71. Nửa giờ sau, Phái đoàn tiếp xúc với các thân-hào Nhân-sĩ, đại-diện các đoàn thể Tôn-Giáo, Giáo-sư và Giáo-viên, tại Hội-Trường Ty Tiểu-Học Châu-Đốc, trao đổi ý-kiến suốt 2 giờ và nhấn mạnh đến sự mong-ước một chánh sách VHGD tốt đẹp.

Buổi chiều, Phái-đoàn viếng thăm Thánh-địa Hoà-Hảo, Tô-Đình, Mộ Đức-Ông, Đức Bà, Dài Chiến-Sĩ và thăm Trường Trung-Học Thánh-Địa.

Hôm sau, Phái-đoàn viếng danh-lam thắng-cảnh tại Múi Sam như Chùa Tây An, Chùa Bà, Chùa Xứ, Lăng Ông Thoại-Ngọc-Hầu, Miếu Đức Khổng Phu-Tử.

Trưa cùng ngày, Phái-đoàn đến An-Giang, và sau ngoại-thức tiếp đón, được hướng dẫn đến thăm quận Huệ-Đức, di-tích thành Ốc-Eo. Buổi chiều, Phái-đoàn thăm-viếng Viện Đại-Học Hoà-Hảo, tiếp-xúc với các giáo-chức và Sinh-Viên các phân-khoa Thương mại, Ngân-hàng, Bang-Giao Quốc-Tế, Quản-Trị và Sư-Phạm. Các vị cũng đã tiếp-xúc với quý-vị giáo-chức, phụ-huynh học-sinh và thân-hào nhân-sĩ tại Trung-Tâm Tu-Nghiệp Công-Chức An-Giang. Phái-đoàn đã đặc biệt ghi-nhận các ý-kiến xây-dựng của các giới địa-phương về vai trò của Hội-đồng, vấn đề du-học, sự tương quan giữa Hội-đồng và Bộ Giáo-Dục, ưu-khuyết điểm của Giáo-Dục Tổng-Hợp, việc đòi hỏi cần phải có một qui-chế Giáo-chức và sự thiết-lập Hàn-Lâm-Viện Quốc-Gia.

Phái đoàn về Saigon lúc 9 giờ ngày 20-5-71.

* Thăm Tây Ninh 12-6-1971

Phái-đoàn Hội-đồng VHGD, ngày 12-6-1971, do Ông Phó Chủ-Tịch đặc-trách Văn-Hoá hướng dẫn, đã đến thăm Tỉnh Tây-Ninh. Sau Nghi-thức tiếp đón niềm-nở của địa phương, Phái-đoàn đến viếng Tòa-Thánh Cao-Đài, xem các cơ sở văn-hoá, xã-hội, từ-thiện tại đây.

Buổi chiều, phái đoàn với mục-dịch thu-thập ý-kiến đóng góp vào việc soạn-thảo chính sách VHGD, đã tiếp-xúc với mọi giới Dân-Chính tại đây.

Trong những tháng về sau này, Phái-đoàn đã đi thăm nhiều nơi, tiếp-xúc nhiều giới, như đi Rạch-Giá, Hà-Tiên vào tháng 11/71 .. để trao

đối ý-kiến về chính sách VHGD. Xem vậy, dù thấy dự-án chính sách VHGD là một công-trình nghiên cứu công-phu và tốn-kém biết bao!

MỤC 2 : LIÊN-LẠC GIỮA HỘI-ĐỒNG VÀ CÁC CƠ-QUAN CÔNG QUYỀN.-

Các cơ quan công-quyền liên-lạc với Hội-đồng VHGD thường là Hành-pháp, Lập-pháp hay cơ quan hiến-định như Hội-đồng Sắc-Tộc, Hội-đồng Kinh tế Xã-hội.

Để thực-hiện nhiệm-vụ cố-vấn chính-phủ về các vấn đề VHGD, Hội-đồng sẽ phát-biểu ý kiến về mọi dự-thảo bản-văn lập pháp hay lập qui, dự-án Ngân-sách, dự-án kế-hoạch, chương trình thuộc lãnh-vực VHGD hay liên-hệ do Tổng Thống hoặc Thủ-Tướng chuyển đến.

Hội-đồng cũng có thể, theo lời mời, cử đại-diện tới thuyết-trình trước 1 phiên-họp của Quốc-Hội (Thượng hoặc Hạ Viện) hoặc trước ủy-ban liên-hệ của Viện này, về những dự luật liên-quan đến VHGD hay các vấn đề liên hệ.

Ngoài ra, cũng trong mục-dịch tham-gia ý kiến, Hội-đồng có thể tự-động yêu-cầu được trình-bày quan-điểm về các vấn-đề VHGD hay liên-hệ tại cơ quan lập-pháp trên trong thời-gian các vấn đề này đang được thảo luận hay cứu-xét.

Văn-phòng thường-trực sẽ thay thế Hội-đồng để phát biểu ý-kiến về các vấn-đề trên giữa hai khoá-họp thường lệ, nếu xét thấy vấn đề không đủ tính cách cần-thiết để triệu-tập một khoá-họp bất-thường, với điều-kiện phải tham khảo trước ý-kiến của Hội-đồng các Trưởng ban.

Đối với các cơ quan Hiến-định như Hội đồng kinh-tế xã-hội và Hội-đồng các Sắc-Tộc, khi được hỏi tới, Hội-đồng VHGD cũng có thể tham-gia ý-kiến hoặc yêu-cầu được tham-gia ý-kiến về các vấn-đề liên-hệ tới VHGD.

Cách-thức tham-gia ý kiến của Hội-đồng với hai cơ quan trên có thể :

- Hoặc cử đại-diện tham-dự và thuyết-trình tại các phiên họp của những cơ-quan đó hay ủy-ban liên-hệ.

- Hoặc gửi bản ý-kiến viết của Hội-đồng tới.

- Hoặc đề nghị tổ-chức các phiên-họp chung giữa hai Hội-đồng hay giữa những ủy-ban liên hệ của hai Hội-đồng.

Nói chung, trên nguyên-tắc, Hội-đồng văn-hoá Giáo-Dục được tham-dự, phát-biểu ý-kiến về những dự-thảo lập-pháp, lập-qui liên quan tới VHGD, nhưng trên thực-tế, theo Ông Tổng-Thư-Ký Hội-Đồng cho biết, nhiều khi bản dự-thảo tới tay Hội-đồng, thì dự thảo đã được ban-hành! Vì nguyên do nào, chậm-chạp hay cố-ý, điều đó cũng nói lên một phần sự liên-hệ, liên lạc lỏng lẻo của các cơ quan với Hội-đồng, xa ước-vọng của những người sáng-lập, trong khi Hội-đồng rất nhiệt-tình nếu được mời phát-biểu ý-kiến, và đã được ban-hành thì còn phát biểu, tham-gia làm sao? Nói sau thì chỉ còn khen hay chê thôi chứ đâu còn là lời cố-vấn?

MỤC 3 : NHIỆM-VỤ CỦA HỘI-ĐỒNG VĂN-HÓA GIÁO-DỤC.

Mấy năm nay lập-pháp không dự-thảo vấn-đề VHGD nào quan-trọng, nên vai-trò cố-vấn của Hội-đồng hầu như dành cho Hành-Pháp mà thôi, và nhận xét đoạn trên đưa chúng ta về với vai trò thực của Hội-đồng. Thực vậy, Hội-đồng chỉ có nhiệm-vụ cố-vấn, chính-phủ không hỏi tới là quyền chính phủ!

Nhiệm-vụ của Hội-đồng, theo Hiến-Pháp và luật 05/69 ngày 2-5-69 gồm :

- Cố-vấn chính-phủ trong việc hoạch-định và thực-chi chánh-sách Văn-Hoá Giáo-Dục.
- Trình bày sáng-kiến và soạn thảo kế hoạch về các vấn đề VHGD
- Nghiên-cứu việc thành-lập Hàn-Lâm-Viện Quốc-Gia
- Với sự chấp-thuận của Quốc-Hội, Hội-đồng VHGD có thể tham gia ý-kiến về các dự-luật liên-quan đến VHGD, hoặc cử đại-diện thuyết-trình trước Quốc-Hội về các vấn-đề liên-hệ.

Trong những ngày tháng qua, theo Kỹ-sư Lê-văn-Danh, Tổng-Thư-Ký Hội-Đồng, cho chúng tôi biết trong một cuộc tiếp-xúc, thì Hội đồng đã lo hoàn-thành nhiệm vụ việc soạn-thảo chánh-sách VHGD, một công-trình nghiên cứu sâu rộng, vừa mới được in thành sách mang tên "Dự Án Chánh-Sách văn-Hoá Giáo-Dục", chưa được phê-chuẩn và công-bố. Hội-Đồng cũng nghiên-cứu để soạn-thảo kế-hoạch thực-thi chánh sách VHGD. Ngoài ra, hiện nay Hội-đồng đang nghiên-cứu thiết-lập Hàn-Lâm-Viện, một việc làm đang được nhiều giới quan-tâm, theo-dõi.

Ngoài nhiệm-vụ cố-vấn, Hội-đồng thường xuyên cũng cho ý-kiến về các vấn-đề hiện tại liên quan đến VHGD, như vụ Đại-Học Minh-Đức hay đóng cửa học-đường vừa qua mà trong một đoạn khác chúng tôi sẽ có dịp trình-bày.

MỤC 4 : TÀI-CHÁNH HỘI-ĐỒNG.-

Ngân-sách Hội-đồng VHGD do Tổng-Quản-Tri của Hội-đồng nghiên-cứu, thiết-lập, và do Ngân-sách Quốc Gia đài-thọ như Hiến-Pháp dự-liệu.

Theo tài liệu ngân sách 1970, 1971, 1972, người ta ghi nhận Ngân sách hội-đồng VHGD :

- Niên khoá 1970 : Ngân sách khoảng 35 triệu
- Niên khoá 1971 : Ngân sách khoảng 50 triệu
- Niên khoá 1972 : Ngân sách khoảng 67 triệu

Nhìn qua, chúng ta thấy vấn đề tài-chánh của hội-đồng giản-dị và không đến nỗi eo-hẹp. Thế nhưng trong thực-tế, khác hẳn, vì ngân sách Hội-đồng nặng về phần hành chánh tổng quát, nên hội-viên hội-đồng không có phương tiện hoạt-động rộng rãi. Thực ra, không riêng gì Hội-đồng VHGD, mà tại nhiều cơ quan khác cũng thế, ngân sách chỉ đủ trả nhân viên, vật liệu, chứ không có để phát triển.

Có nhiều hội-viên không biết đến Ngân-sách, và đã nêu lên trong các phiên họp năm 1971, nhưng vấn-đề tế-nhi ở chỗ Hội-đồng VHGD do Phó Tổng-Thống làm chủ-tịch, và người ta tưởng đâu ngân sách này cũng lệ-thuộc Phủ Phó Tổng-Thống? Chúng ta sẽ trở lại vấn đề này trong một đoạn khác.

Đối với hội-viên, theo luật 05/69, không hưởng lương-bổng và chỉ được hưởng phụ cấp khi họp đại-hội, họp ủy-Ban hoặc đi công-tác. Phụ cấp đó tới nay là 1.000% một ngày. Các Chủ-Tịch ủy-ban Chuyên-môn được hưởng thêm khoản phụ-cấp chức vụ 5.000 đồng một tháng.

Riêng Hội-viên thuộc văn phòng thường-trực được hưởng phụ cấp khoán-định hàng tháng, theo sắc-lệnh số 357-TT/SL ngày 14-8-1969, được tính như sau :

1.- Chủ tịch	50.000/00
2.- Phó Chủ Tịch Đặc Trách Văn Hoá	45.000/00

3.- Phó Chủ Tịch Đặc Trách Giáo-Dục	45.000\$00
4.- Tổng Thư-Ký	40.000\$00
5.- Phó Tổng Thư-Ký	35.000\$00

THƯ-VIỆN QUỐC-GIA

về phụ-cấp vãng phần, Ngân sách Hội-đồng VHGD sẽ đài thọ cho các hội viên ở Tỉnh khi đi công tác tại Saigon được hưởng thêm một khoản phụ cấp vãng-phần là 1.500\$ một ngày. Nếu đi công-tác tại các tỉnh, hội-viên chỉ được hưởng phụ cấp vãng phần là 1.200\$ một ngày. Số tiền trên được lãnh trọn trong 15 ngày đầu và phân nửa trong những ngày kế tiếp. Các tư-nhan khi được mời tới tham-khảo ý-kiến được hưởng phụ cấp 500\$ một ngày và không quá 15 ngày trong một khoá họp thường niên. Hội-viên dự-khuyết cũng tương-tự như tư nhân, vì ngân sách không dự-trù phụ cấp vãng phần cho hội-viên dự-khuyết.

Ngoài ra, ngân sách hội-đồng VHGD cũng đài-thọ 800\$ một ngày và không quá 7 ngày cho các Đại-biểu về Saigon dự cuộc đề-cử hội-viên Hội-đồng VHGD cấp 2, cũng như sẽ bồi-hoàn khoản ứng trước cho các Tỉnh về phiếu trưng-vận khứ-hồi đã giúp các đại-biểu về Saigon.

Tóm lại, Hội-đồng VHGD đã ra đời, qui-tụ đại diện mọi ngành văn hoá, Giáo-Dục và được ngân sách Quốc Gia đài-thọ, sẽ là một cơ quan hứa hẹn nhiều thành-quả tốt-đẹp.

Ngoài ra, cũng nên thêm là trước đây Hội-Đồng họp tại lầu khách sạn Hoàn-Mỹ, nhưng nay đã có cơ-sở khang-trang tại số 1 đường Trần quý-Khoách, vùng Tân-Định, Saigon.

PHẦN THỨ BA

QUÁ TRÌNH HOẠT ĐỘNG CỦA HỘI ĐỒNG VĂN HÓA GIÁO DỤC

Sau hơn 2 năm hoạt-động, Hội-đồng văn-hoá Giáo-Dục đã không ngớt ổn cố cơ-cấu và tiến-triển để đạt được uy-tín trong mọi giới và trong nhiệm-vụ cố-vấn chính-phủ qua các khuyến-cáo và nhận-dịnh về các vấn đề Văn-Hoá Giáo-Dục hoặc liên-hệ, cũng như đã hoàn-thành dự-án chánh-sách Văn-Hoá Giáo-Dục, và rồi hội-đồng còn đang cố-gắng thắng-vượt khó-khăn để thiết-lập Hàn-Lâm-Viện Quốc Gia.

Chúng ta sẽ đi vào các thành quả trên với 4 chương sau đây :

Chương I : Một số nhận-dịnh và khuyến cáo cấp thời của Hội-đồng VHGD

Chương II : Dự-án chánh-sách Văn-Hoá Giáo-Dục và kế hoạch thực-thi chánh-sách.

Chương III : Việc thiết lập Hàn-Lâm-Viện

Chương IV : Tầm quan trọng của Hội-Đồng Văn-Hoá Giáo-Dục

Chương Một

**MỘT SỐ NHẬN ĐỊNH VÀ
KHUYẾN CÁO CẤP THỜI CỦA
HỘI ĐỒNG VĂN HOÁ GIÁO DỤC**

Trong khi chờ đợi hoàn thành chính sách VHGD Quốc-Gia trên căn bản Dân-Tộc, Nhân-Bản và Khoa-Học, và trước những thực-trạng VHGD của đất nước, hội-đồng Văn-Hoá Giáo-Dục đã kịp thời đưa ra những nhận-định và khuyến cáo để chính-phủ và những ai lưu tâm tới tiên-đồ VHGD có thể phản-ứng kịp thời.

Đáng lưu ý nhất là bản nhận định và khuyến nghị của Hội-đồng trong phiên-họp bất thường ngày 12 tháng 9 năm 1970.

MỤC 1 : ĐẠI-CƯƠNG BẢN NHẬN-ĐỊNH VÀ KHUYẾN NGHỊ 12-9-70.-

A.- NHẬN-ĐỊNH.-

Hội-đồng VHGD nhận-định rằng VHGD đã được Hiến-Pháp đặt lên hàng Quốc-Sách, trường-cửu, và Hội-đồng vì nhiệm-vụ Hiến-Pháp giao-phó, không thể lệ-thuộc xu-hướng chính-trị hay áp-lực, ngõ-hầu sự liên-tục và trường cửu của VHGD được bảo đảm. Tánh cách trường-cửu và tầm quan-trọng của VHGD do đó đòi hỏi một đạo-luật có giá-trị lâu-dài và bền-vững.

Sau khi minh-định vị-trí và nhiệm-vụ, Hội-đồng nhận-định tổng-quét về hiện-trạng VHGD, theo đó :

- Sau một thời gian dài bị đô hộ và cuộc chiến lâu dài cùng sự du-nhập bừa bãi các nếp-sống ngoại-lai, nền VHGD Việt-Nam, với những giá-trị cao-đẹp, sắc-thái riêng-biệt, đã bị suy-tồn nặng-nề.

- Sinh-hoạt Văn-Hoá Việt-Nam qua những nỗ-lực và sáng kiến âm thầm, cô đơn đã ghi được nhiều thành quả đáng phục, nhưng đã bị các sản phẩm văn-hoá đời-trụy lấn át, vì chính quyền không lưu-ý giúp đỡ, phổ biến.

- "Thực-trạng Giáo-Dục Việt-Nam, với những chương-trình, kế-hoạch, chính-sách nhất-thời, vá-víu, đã tạo nên tình-trạng bế-tắc trên-trong trong mọi ngành Giáo-Dục, nên dù các giới hữu-trách đã cố gắng và tận-tụy, Giáo-Dục chẳng những không đáp ứng được nhu-cầu phát-triển xã-sở, sự mong-đợi của quần chúng nhất là thế-hệ Thanh-Thiếu-Niên, mà còn làm hư-hỏng cả một truyền-thống Giáo-Dục tốt đẹp dựa trên căn-bản đạo lý".

Nhận-định như vậy, Hội-đồng không nhằm chỉ trích ai cả, mà để thấy rõ thực-trạng và tìm cách cải-tiến, và Hội-đồng đã khuyến-nghị.

B.- KHUYẾN NGHỊ.-

- Tổng quát về văn-hoá Giáo-Dục : yêu cầu ban hành ngay những Đạo-Luật căn bản để cấp thời thực thi các điều 10 và 11 Hiến-Pháp, nhất là những kế-hoạch về VHGD không bị ảnh-hưởng bởi việc thay-đổi nhân-sự, và tăng ngân-sách VHGD, lên 100%/o để đạt mức tối thiểu 100/o Ngân-sách Quốc-Gia.

- Về Văn-Hoá : Bãi bỏ sự kỳ thị giữa báo hàng ngày và báo định-kỳ. Ban-hành luật bảo-vệ tác-quyền, thành-lập và phát triển văn khố, đài-ngộ xứng-đáng và dành nhiều đễ-đãi cho các Hiệp-hội và các nhà làm văn-hoá ...

- Về Giáo-Dục : Phải nghiên-cứu kỹ những dự-tính cải-tổ Giáo-Dục, tránh tình-trạng rối tung như hiện nay. Tiếp theo, khuyến cáo nhằm các vấn đề tự trị Đại-học, thi cử, du-học, giáo chức, thanh thiếu niên .. mà chúng ta sẽ phân tích rõ hơn trong phần dành cho chính sách Văn-Hoá Giáo-Dục.

Cũng trong phiên-họp bất-thường quan-trọng trên, Hội-đồng VHGD cũng thảo-luận rộng-rãi về thực-trạng văn-hoá Việt-Nam trong bản nhận-định phụ-đính.

MỤC 2 : BẢN NHẬN-ĐỊNH PHỤ-ĐÍNH VỀ THỰC TRẠNG VĂN-HÓA VIỆT-NAM.-

Có thể nói đây là bản nhận-định để dọn đường cho nội-dung của dự-án chính-sách VHGD trong tương-lai. Trình-bày những thực-trạng văn-hoá có thể không đẹp, Hội-đồng không nhằm trách ai, vì ai cũng biết đây là những thực-trạng tích-lũy từ lâu đời. Nhưng Hội-đồng mong-mỗi sự cố-

gắng và hợp-tác của mọi giới nhất là chánh quyền, nhờ đó có-thể cải-thiện tình-trạng Văn-Hoá phần nào.

A.- NHẬN XÉT VỀ THỰC-TRẠNG VĂN-HÓA VIỆT-NAM.-

Hiện nay, các cổ-vật, di-tích lịch-sử trở nên rất hiếm vì thiên-tai, chiến tranh, vì thờ-d, phó-mặc hoặc tẩu-tán ra ngoại-quốc, phần còn lại đang bị hủy hoại vì không có chương trình trùng tữ, bảo-vệ.

- Đối với văn-khố, các tài liệu cổ đang bị thất lạc hoặc không được chất-chứa cẩn-thận, dần-dần bị hủy-hoại...

- Tình-trạng thư-viện :

Việt-Nam chúng ta có quá ít, lại nghèo nàn thư-tích. Thực vậy, ngoài thư viện Trung-Uơng, tại địa phương rất ít thư-viện, có lẽ không có sách để lưu-trữ. Đến thư viện đọc sách, lắm khi về không vì đã có người mượn hoặc mất rồi! Thế nhưng Thư-Viện tại ngoại quốc lại có sách của ta rất nhiều (Pháp chẳng hạn).

- Tình-trạng các phương-tiện truyền thông đại chúng :

Việc dùng phương-tiện này vào mục-tiêu chánh-trị đã làm người ta quên đi khía cạnh tinh-thần đạo-đức, âu đây cũng là hậu-quả của cuộc-chiến kéo dài. Trên truyền-thanh, truyền-hình, các rạp hát, sách báo phổ-biến những lời ca ủy-mị, lời văn thô-lỗ, khiêu-dâm, hình-ảnh phản luân-lý, khai thác một vài khía cạnh đen tối trong tâm-hồn con người đã đưa tới sự ngưng-trệ tiến-bộ và nguy-hại cho đạo-đức.

- Đối với các ngành nghệ-thuật như kiến-trúc, điêu khắc, hội-họa trang-trí, kịch-nghệ, điện ảnh ... tình-trạng cũng không mấy khê-quan hơn, chưa được khuyến-khích, nâng đỡ và quảng bá.

Các giới làm văn, đang gặp tình-trạng khó khăn vì sự cạnh-tranh của các sản-phẩm văn chương đời-trụy, kiểm duyệt chậm-chạp, thù-lao cho tác quyền không đủ sống ...

Với những tình-trạng chung của văn-hoá như trên, các nhà làm văn-hoá không khỏi lo ngại trước bước đường đi xuống của gia-tài Văn-Hoá Việt-Nam, sự hao-mòn các giá-trị cổ-truyền trong mọi lãnh-vực văn-hoá đã là đề tài tranh-luận đặc-biệt của các hội-viên Hội-đồng VHGD trong khoá họp ngày 12-9-70 trên. Cuối khoá họp, Hội-đồng đã đưa ra các khuyến-cáo cấp-

thời nhằm xây-dựng, bổ-khuyết các nhận-định trên.

B.- KHUYẾN-CÁO.-

- Tạo cơ-hội và điều-kiện để mọi người dân tham gia sinh-hoạt văn hoá, như phổ-biến sách báo, truyền-thông về văn-hoá, triển-lãm, trình-diễn lưu-động, thi đua văn nghệ trong giới bình-dân ...

- Tạo cơ-hội và điều-kiện thuận-tiện cho giới làm văn, việc cấp giấy, kiểm-duyet, chế tài thưởng là trở-ngại cho giới này, cần xét lại và bảo vệ tác-quyền và phát-hành mau chóng.

- Phải có kế hoạch, nâng đỡ và phát-triển các ngành nghệ-thuật như điện-ảnh, nghệ thuật tạo hình ...

- Thiết lập và trang-bị thư viện Quốc-Gia, cần xây thêm thư viện địa phương.

- Nâng cao địa vị Việt-Ngữ và lịch-sử văn-hoá Việt-Nam trong chương trình học, ngay cả trường ngoại-quốc và Miệt gốc Hoa.

- Đào tạo chuyên-viên và cán-bộ văn-hoá để đáp-ứng chánh-sách văn hoá của Quốc Gia...

Trên đây, chúng ta đã nghiên-cứu đại cương thực-trạng Văn-Hoá Việt-Nam và các biện pháp xây dựng cấp-thời. Vấn đề thực là quan-trọng và phức-tạp. Tuy nhiên, mọi nỗ lực quốc gia đang dành cho cuộc-chiến quyết-định, nên một cuộc-chiến âm-thầm khác, cũng không kém phần quyết-định số-mạng dân-tộc là VHGD, đã bị đặt bên lề thời cuộc, ít ai để ý tới. Hội-đồng VHGD hiểu rõ hơn ai hết thực-trạng đó. Đặt mình vào sứ mạng lãnh-đạo, lèo-lái con thuyền văn-hoá, Hội-đồng phải lên tiếng, kêu gọi, khuyến-cáo, nhất là đối với các vấn đề VHGD có tính cách thời sự, Hội-đồng càng không thể làm ngơ, phó mặc, như việc đóng cửa học đường đồng-viên sinh-viên học-sinh và giáo-chức mới đây.

MỤC 3 : NHỮNG KHUYẾN CÁO NGÀY 12-6-1972.→

Hội-đồng VHGD họp khoá thường-lệ đệ nhị cá nguyệt ngày 12-6-1972, sau khi thảo-luận và biểu quyết, đã trân-trọng khuyến cáo về :

A.- VẤN ĐỀ ĐÓNG CỬA HỌC ĐƯỜNG.-

- Vì nhu-cầu học-vấn của công-dân không bị chi-phối bởi chế-độ động-viên hiện hành, và vì cuộc chiến có tánh-cách trường-kỳ, đa-diện, chánh-quyền không nên đóng cửa học-đường, mà chỉ nên giới-hạn tại một vài nơi chiến-tranh đe dọa trực-tiếp. Các trường Đại-Học và Cao-Đẳng bị tạm đóng cửa, nên sớm cho mở lại.

- Chính quyền nên tìm cách di-chuyển các trường trong vùng mất an-ninh, và nên đề-dàng cho con em các trường này theo học tại các vùng an toàn. Các trường dùng làm nơi tiếp-cư đồng bào, nên tìm cách khai giảng đúng hạn.

B.- VẤN ĐỀ ĐỘNG-VIÊN SINH-VIÊN, HỌC-SINH.-

Đây là đề tài sôi-bồng của giới trẻ sau khi tiêu-chuẩn mới về hoãn-dịch ra đời. Nhiều khiếu-nại, kháng-thư, yêu cầu đã gởi lên Chánh-Phủ.

Nhận thấy vấn đề quan-trọng và bất lợi cho sinh-viên, học-sinh, Hội-đồng VHGD đã khuyến cáo.

- Sinh viên, học-sinh là những nhân-tài mai sau của xứ-sở mà chánh-phủ đã tốn rất nhiều vốn để đầu tư, vậy chỉ nên xử dụng khi những nguồn nhân-lực khác đã được tận dụng.
- Để gây dựng nhân-tài cho xứ-sở, các tiêu chuẩn mới về hoãn-dịch học vấn không nên áp-dụng đối với các sinh viên hợp-lệ quân dịch hiện đang theo học những năm cuối cùng của các trường đại-học, cao-đẳng, kỹ-thuật chuyên nghiệp, sinh viên các trường đại-học và thi-tuyển đã hoàn tất hai năm đầu của học-trình.

Hội-đồng cũng nêu lên sự bất-công của Chánh quyền trong việc thay-đổi tiêu-chuẩn hoãn-dịch đối với sinh-viên, học-sinh, vì trong tất cả 15 trường-hợp hoãn-dịch, chỉ có trường hợp vì lý do học-vấn là được hành-pháp đặt lại tiêu-chuẩn.

Phải chăng nguồn nhân-lực này khá dồi-dào, còn các thành phần khác không đáng kể, đâu có sự lạm-dụng cũng chẳng là bao?

Sự bất-công trên còn rõ hơn khi áp-dụng tiêu chuẩn hoãn-dịch cho sinh-viên quốc nội và sinh viên đang du-học ngoại quốc. Thực vậy, theo tiêu chuẩn mới, nhiều sinh-viên đều dư một hai tuổi, và phải nhập ngũ, và sinh-viên đang du-học cũng có người dư tuổi. Nhưng gọi họ về để nhập-ngũ thì uổng số tiền đã dài-thọ, và có thể họ trốn luôn, mà không gọi thì bất-công, thôi đành thông-cảm với Chánh-Phủ "một lần nữa".

Ngoài ra, Hội-đồng cũng khuyến-cáo, ngay sau khi tình-trạng thiết quân-luật chấm dứt, chánh-phủ cần chấp-nhận trên nguyên-tắc, để các sinh-viên, học-sinh đã đang và sẽ nhập ngũ do sự thay đổi tiêu chuẩn hoãn dịch học vấn, được trở về tiếp-tục học, và lớp tuổi 17 hãy còn nhỏ quá, không nên xử dụng để tác-chiến, vì họ chưa "nảy nở toàn diện".

C.- VẤN-ĐỀ ĐỒNG-VIÊN GIÁO-CHỨC.-

Khuyến cáo còn nhằm nâng đỡ giáo-chức. Trong công-cuộc thực-thi chánh sách VHGD, chúng ta thấy giáo-chức luôn-luôn khiếm khuyết, chánh quyền cần đặt lại vấn-đề đồng-viên thành phần này, và vấn đề biệt-phái hay hoãn-dịch giáo-chức không thể xem như là một đặc-ân mà là một quyết-định chánh-dáng để giáo chức có thể chu-toàn trách-nhiệm giáo-dục.

Các giáo-chức, công-lập cũng như tư-thục, không thể có sự phân biệt về quyền lợi và nghĩa vụ, bởi đặc-điểm của hệ-thống giáo dục của chúng ta là một hệ-thống tư-thục rất quan trọng - nhiều hơn công lập về lượng - đã và đang tiếp trợ một cách hữu-hiệu cho chánh quyền trong việc thực thi chánh sách VHGD.

Có thể nói rằng nếu giáo-chức bị nhập-ngũ, chẳng khác nào một nông dân "đổ thóc-giống ra mà ăn" vậy, hoặc thương-gia tiêu luôn cả vốn đầu-tư.

D.- VẤN-ĐỀ LUẬT TỔNG-ĐỘNG-VIÊN ẢNH-HƯỞNG ĐẾN VIỆC THỰC-THI CHÁNH SÁCH VĂN-HÓA GIÁO-DỤC.-

Luật Tổng-động-viên có rất nhiều khuyết-điểm và bất-công, khiến cho việc thực-thi chánh sách VHGD gặp phải rất nhiều trở ngại, vì các thanh-niên khi đã nhập-ngũ không còn biết ngày nào có thể xuất-ngũ.

Hội-đồng VHGD đã yêu-cầu Lập-pháp và Hành-pháp sớm soạn-thảo và ban-hành một đạo-luật động-viên mới nhằm bổ-túc các thiếu-sot của Luật Tổng-động-viên hiện-hữu, nhất là cần ấn-định rõ một hạn-kỳ nhất-

định cho thời gian thi-hành nghĩa-vụ quân-sự để người quân nhân có thể chuẩn-bị tương lai của đời mình, vững dạ tòng-quân chiến-đấu, và cần tránh những sơ hở, thiếu sót trong các tiêu-chuẩn hoãn và miễn dịch.

Tóm lại, Hội-đồng VHGD đã tích-cực trong nhiệm-vụ với các nhận-định và khuyến-cáo hợp thời liên-quan đến văn-hoá giáo-dục. Tuy một phần không còn là thời-sự, nhưng lịch-sử tái diễn không ngừng, mai kia xảy ra những trường hợp tương-tự, chánh quyền sẽ tránh được các thiếu-sót dĩ-vãng. Dầu sao, còn bao nhiêu vấn-đề chưa được giải-quyết mà Hội-đồng đã nêu lên, chỉ cần có thiện-chí, về phía chánh-quyền, là những lời cố-vấn, khuyến-cáo của Hội-đồng không trở thành "suông" vậy, như việc chánh-quyền đã mở cửa trường lại sau đó, cứu xét lại tiêu chuẩn hoãn dịch nên một số sinh-viên học sinh đã nhập ngũ và được gọi nhập-ngũ, đã trở lại tiếp-tục học ...

Quang Hai

DỰ ÁN CHÁNH SÁCH VĂN HOÁ GIÁO DỤC VÀ KẾ HOẠCH THỰC THI CHÁNH SÁCH

MỤC I : DỰ-ÁN CHÁNH-SÁCH VĂN HOÁ GIÁO-DỤC.-

Đã được Hội-đồng công-bố ngày 16-2-1972, hiện vẫn chưa được phổ-chuẩn, tuy-nhiên, rất có nhiều hy-vọng trở thành chính sách quốc gia, vì đây là kết quả chính thức của 73 phiên-họp từ ngày 6-10-1970 và các cuộc tiếp xúc, trao-đổi ý kiến rộng rãi trong nhiều giới thân quyền mà chúng ta đã có dịp nói tới.

Tìm hiểu về những công-trình của Hội-đồng, có thể nói chỉ cần tìm-hiểu dự-án này là đủ cho chúng ta một nhận định khá sâu sắc và rộng rãi. Thực vậy, từ ngày được thành-lập, hầu như Hội-đồng dành gần hết thời-giờ để hoàn-thành dự-án.

Chúng tôi tại đây trình-bày đại-cương mỗi vấn-đề trong hai đoạn VĂN-HÓA và GIÁO-DỤC của dự-án và một vài nhận-xét không mong có hồ-tức mà là để làm nổi bật vấn đề trình bày.

ĐOẠN I : CHÁNH-SÁCH VĂN-HÓA.-

Bản Dự án gồm 73 trang, gồm 12 chương chia 2 phần, và phần thứ nhất dành cho VĂN-HÓA.

Sau khi nhấn-mạnh rằng chính-sách được đặt trên căn-bản tự-đo, Hội-đồng đã duyệt lại quá-trình văn-hoá Việt-Nam, để nhận định rõ tính cổ-truyền, vạch rõ tôn-chỉ của chính-sách văn-hoá là nhân bản, dân-tộc và khai-phóng, cùng đưa ra 6 định hướng và 8 mục tiêu của chính sách, đưa vào 4 chương, có thể lược-đơn như sau :

1.- Bảo-tồn và phát-huy gia-tài văn-hoá dân-tộc.-

a)- Gia-tài vật-chất :

- Về môi-trường sinh-sống quốc-gia, là toàn-thể núi sông biển cả

thường dễ bị nguy hại vì các duyên cớ như bom đạn, thuốc khai quang, rác rến ... Chánh quyền phải có biện pháp bảo vệ như ban hành luật bảo vệ môi-trường sinh sống quốc gia, cho vào chương-trình học, kiểm soát, ngăn-ngừa khai rừng phá núi.

- Về di-tích lịch sử, phải lập các cơ quan tìm kiếm và bảo tồn, ban hành luật bảo vệ, qui định việc khai quật các cổ tích ...

- Về danh-lam thắng cảnh, dễ bị nguy hại bởi sự khai-thức bừa-bãi, chiến tranh, cần có biện pháp cấp-thời và trường-kỳ để bảo vệ.

- Về viện bảo tàng, cần thành lập thêm các Viện Bảo Tàng Nhân-Chúng học, khoa-học, nghệ thuật tại trung ương và riêng mỗi địa phương.

- Về Thư-Viện Quốc-Gia, phải thành-lập một hệ-thống thư-viện Quốc-Gia trong toàn-quốc, trang bị đầy-đủ cho thư viện Trung-Ương tại Saigon. Đặt kế-hoạch mua sách báo cũ, mới cần có sự liên-lạc giữa các thư-viện.

- Văn-khố quốc gia, ban-hành luật về văn-khố qui định việc lưu-trữ, bảo vệ tài liệu, xây-cất văn-khố Trung Ương, tập-trung văn khố.

b)- Gia tài tinh-thần :

Là các phong-tục tập quán, tư-tưởng, nghệ thuật cổ truyền ... và phải phát huy gia tài đó. Dự-án trừ định việc xây cất đền thờ Quốc-Tổ và các vị anh-hùng dân-tộc, việc nghiên cứu và phổ biến văn-hoá, cổ-truyền như soạn sách, dịch sách, nghiên cứu các ngành nghệ thuật hát chèo, hát bội, võ thuật ..

NHẬN XÉT :

Gia-tài vật chất của nước ta ở dưới mức trung-bình quá xa so với các nước khác, do chiến-tranh một phần, mà do chính tổ-chức và tâm-tính dân ta một phần lớn. Chiến tranh với hàng ngàn tấn bom và chất khai quang đá làm hư rừng núi, chết cây cỏ, đổ-nát đền-dài, trong hiện thời khó có cơ văn-hồi, người ta đã ví non sông này giống như chiếc áo rách phai màu. Với văn khố, thư viện, chúng ta đã chẳng có một tổ chức qui-mô, các sách quý đều bị tàn-mác. Nhớ lại trước đây Anh Quốc đã trao tặng nước ta một số lớn sách của chúng ta để bỏ vào thư viện nước nhà, những người làm văn-hoá không khỏi ngậm-ngùi. Đi vào các công-sở, hồ-sơ lưu-trữ được thấy để ngổn ngang, âm thấp, nhất là tại các quận, xã. Nếu cần đến, người ta

phải tìm cả buổi mới thấy. Những ngân-khoản xây-cắt mới ít thấy dành cho mục trùng tu văn khố. Tâm-tính người dân cũng ảnh-hưởng đến sự suy-bại gia tài vật chất này. Tại thư viện, do sự không tôn-trọng của công mà nạn mất cắp sách thường xảy ra, hoặc mượn đã quá hạn rồi vẫn chưa trả. Cần đọc quyển sách trong trường hợp này chúng ta mới thấy lòng mang nhiều ý-nghĩ. Khi sử dụng của công, hầu như người ta ít nghĩ tới phải bảo vệ, giữ-gìn cho tốt đẹp mãi, "của nhà nước mà" !

Đối với gia-tài tinh-thần, những công trình nghiên cứu văn-học, nghệ-thuật thường là âm-thầm, lẻ-loi ít được giúp đỡ, khuyến-kích. Một nhà sưu-tầm ở Đalat trước đây đã bỏ ra hơn 10 năm trời đi khắp mọi nẻo đất nước, chụp hình, làm vi-ảnh, viết-lách, được một số tài-liệu giá-trị về gia-tài văn-hoá. Ông xếp thành từng mục rất khoa học. Phủ Quốc Vụ Khanh Đặc Trách Văn-Hoá do Ông Mai-Thọ-Truyền đứng đầu đã lưu-ý và xin "mua một triệu" hoặc tài-trợ một triệu để ông triển-lãm tại Saigon, nhưng với điều-kiện tài liệu trên thuộc về Quốc-Gia! Nhà sưu tầm từ-chối. Một công-trình vĩ-dại như thế mà chính-phủ bỏ lửng. Tại sao không trích cho Ông một ngân-khoản cho không như ngoại quốc thường làm, bởi chắc gì đã có công-trình thứ hai như thế? Sau này nếu dự-án thành chánh sách, việc nghiên cứu sẽ bắt đầu, nhưng ngân khoản chia manh-mún cho nhiều người, có lẽ là công-chức, thời việc "bảo-tồn và phát huy gia-tài văn-hoá Dân-Tộc" hẳn còn nhiều trở-ngại, cam-go.

2.- Xây-dựng những định-chế văn-hoá :

Là để chuẩn-bị cho các thế-hệ mai sau nối tiếp các công-trình của tiền nhân, kiến tạo một nền văn-hoá ngày càng phong-phú, vậy cần phải thiết-lập những định chế văn-hoá :

- Viện Hàn-Lâm
- Viện Quốc-Sử
- Hội-đồng Quốc-Gia Khảo Cứu Khoa Học
- Viện Nghiên-Cứu Dân-Tộc Học.

Theo thiên ý, các định-chế trên chỉ có thể quan-niệm hoặc chấp nhận trên nguyên-tắc mà thôi, còn trong hiện-thời khó thực-hiện được. Riêng Viện Hàn-Lâm đã được Hội-đồng dự-thảo, và vào tháng 6-1972, khi cuộc chiến cam go, cấp bách nhất thì Hội-đồng họp để bàn về Hàn-Lâm-Viện, nên vai tờ nhật-báo tại Saigon đã cho Hội-đồng làm việc hơi trái

mùa . Dầu sao, trong hiện-tình, chỉ nên duy-trì hoặc làm những việc cấp bách khác, những định chế này hãy chờ tương-lai thuận-tiện, bởi ngân sách eo hẹp, có sinh mà không có dưỡng thời cũng vô ích.

3.- Khuyến-khích và yểm trợ sinh-hoạt văn-hoá :

Khuyến khích các giới làm văn-hoá quy-tụ thành những Hội, Nhóm, nhằm mục đích cổ-vô và hữu hiệu hoá các sáng tác, nghiên cứu cá-nhân, tổ chức thảo luận, diễn thuyết hay xuất bản sách báo, phổ biến những trao-lưu tư-tưởng, văn học thế giới, gây tình thân hữu. Ngoài ra, cần thành lập các nhóm thân hữu văn-hoá địa phương.

Yểm trợ sinh hoạt văn hoá qua các biện pháp bài-bỏ kiểm- duyệt, bảo-vệ tác quyền, yểm trợ tài chánh, tổ chức các giải-thưởng ...

NHẬN XÉT.-

Các vấn đề do dự-án phác-hoạ trên tỏ ra rất cần-thiết để áp-dụng ngay. Những người làm văn-hoá cô đơn cần môi-trường và phương-tiện hoạt-động. Tuy nhiên các Nhóm, Hội thường mới chỉ là những mầm non văn-nghệ, chưa có tầm-mức quan trọng, cho nên việc qui-tụ các bậc đàn anh thành Hội là điều khá khó-khăn do nhiều nguyên nhân hoặc mặc cảm tự-tôn hoặc muốn tự do của những kẻ đã thành danh. Những nhóm văn hữu hiện thời thường đang có phạm vi nhỏ-hẹp. Ngoài ra, sự đơn độc có lẽ đã là đặc tính của những nhà khảo cứu văn-học tại nước ta. Sinh-hoạt văn hoá tri-trệ nguyên do chưa hẳn là không qui tụ được thành Hội, Nhóm, mà còn nhiều lý-do như sự cạnh tranh của các sản-phẩm đòi-truy, tác quyền rẻ mạt, kiểm- duyệt lâu ... Chánh quyền đã đẩy mạnh sinh hoạt bằng cách tặng các giải-thưởng, nhưng theo dư-luận, việc chấm tác-phẩm không được công bằng, nên nhiều nhà văn lớn đã không gửi tác-phẩm dự thi. Dầu sao, những cách thức tế-nhi cần được áp-dụng trong chiều hướng này vì hầu hết những người làm văn hoá thường hay câu-nệ sĩ-diện, tự-ái.

4.- Phổ-biến và trao-đổi văn-hoá :

Phổ-biến văn-hoá trong quăng-đại quần chúng bằng những kế-hoạch qui mô như dùng truyền thanh, truyền hình, thư viện, báo-chí và tranh ảnh, điện-ảnh, sân-khấu, nhà văn-hoá, triển lãm lưu-động, đại hội văn-hoá, văn-nghệ đoàn. Ngoài ra, chánh quyền còn nên hợp tác với các nhà phát hành để tìm một hệ-thống phát-hành hợp-lý và công bằng, và xây viện

âm-thanh để lưu-giữ các tài-liệu âm-thanh giá-trị.

Song song với việc phổ biến, việc trao đổi văn-hoá cũng được trù liệu để thực hiện tôn chỉ "khai-phóng" của chánh-sách, đó là các việc phiên dịch, phân-dịch các tác phẩm ngoại quốc và quốc nội, tham-dự sinh-hoạt quốc-tế qua triển lãm, hội-nghị, tu nghiệp văn-hoá.

NHẬN XÉT.-

Chúng ta thấy trên văn-dàn quốc-tế, các tác phẩm của ta góp mặt chưa được bao nhiêu. Ngay tác-phẩm "Đoạn Trường Tân-Thanh" nổi danh nhất của ta cũng chưa được ngoại quốc biết đến nhiều. Một số người lại cho rằng không thể dịch tác-phẩm đó ra ngoại-ngữ được, họ cho rằng tiếng Pháp không lột được hết tinh-túy của tiếng ta, như tiếng "canh khuya" mà dịch ra tiếng Pháp là "dans la nuit" chẳng hạn. Dĩ-nhiên đây chỉ là luận cứ của người bảo-thủ, hẹp-hòi. Còn biết bao nhiêu tác-phẩm khác của ta chưa được dịch ra ngoại ngữ, trái lại, có khá nhiều tác phẩm ngoại quốc được dịch ra tiếng ta, phần khác, nhờ vốn liếng ngoại ngữ, ta có thể đọc lấy được. Tình trạng này có thể do mặc cảm của ta vì không có được tác giả nào lớn xứng tầm mức quốc tế chăng, sự tự-ti đó rất nguy-hiểm khi ta chỉ thích đọc, nghiên-cứu, trích-dịch sách ngoại quốc mà khinh thường sách quốc nội, làm nảy sinh tư-tưởng vọng ngoại, vọng-bản. Nhận xét này xác-dáng khi nhìn lại những năm qua, phong trào học tiếng Mỹ, nói tiếng Mỹ lan mạnh trong khi chữ Hán, chữ Nôm ít người muốn học để đọc các danh tác cổ nhân. Tại sao chúng ta không ai mơ-ước, quyết đoạt giải Nobel với những tác phẩm lớn khi mà giải này đâu phải chỉ dành cho nước Pháp, Mỹ, Nga ... mà thôi?

Tóm lại, chánh-sách văn-hoá mà Hội-đồng soạn thảo rất đầy-đủ và công phu, vừa đăn kỳ vừa trường kỳ trong mọi khía cạnh văn-hoá dân-tộc. Nếu được chấp thuộc và thực-thí đúng đắn, xã hội sẽ có bộ mặt khác với hiện tại lứa đạn này, hiện tại của suy bại từ văn hoá tới giáo-dục khó có cơ cải tiến.

ĐOẠN II : CHÁNH-SÁCH GIÁO-DỤC.-

Chánh sách Giáo-Dục được đặt trên 5 nguyên tắc căn-bản rút ra từ quyền công dân và trách nhiệm của quốc-gia, theo tôn chỉ nhân-bản, dân-tộc khai phóng, 6 định hướng và 15 mục tiêu giáo-dục : mở-mang trí-

tuệ, xây dựng căn bản đạo-đức, nâng cao trình độ kiến-thức, chọn và học nghề, hiểu biết nghệ-thuật, trau dồi sức khoẻ, làm tròn bổn-phận đối với gia-đình và quốc gia, chế-độ giáo-dục dân-chủ, cộng đồng xã hội dân tộc, ý thức được tầm quan trọng của sự phát triển kinh tế, kỹ-thuật, khoa học, sinh hoạt quốc tế, Tóm lại, là các vấn đề về trí-dục, đức-dục và thể-dục.

Để đạt các mục tiêu trên, các chương kế tiếp của dự án đã đưa ra chương-trình và phương pháp giáo-dục ở mọi ngành.

Tùy theo sự quan-trọng, chúng ta trình bày vấn đề đại cương hay chi tiết, và có thể một số nhận xét liên-hệ để nhấn mạnh vấn đề.

1.- Giáo-dục tiên-học-đường :

là việc giáo-dục trẻ em từ 3 đến 5 tuổi trước khi chúng vào bậc tiểu-học. Áp dụng nguyên-tắc "Học mà chơi, chơi mà học" và do những người yêu trẻ đảm trách, tiên-học đường không cưỡng-bách nhưng lại rất quan trọng, vì liên-quan đến sự tăng-trưởng toàn-diện của trẻ. Tuổi này trẻ cần được hướng-dẫn và săn sóc kỹ-lưỡng, vì là bước đầu để chuyển tiếp vào những năm học chính thức tại bậc tiểu học.

Tiên-học-đường giúp cho trẻ chuyển tiếp từ gia-đình qua đời sống tập-thể, phát triển tinh-thần an ninh và tự tin cho mỗi trẻ, phát-triển trong khả-năng nhận-định và lòng ham muốn thực-hành những thói-quen xã hội, tạo ra một sự lặp đi lặp lại thường xuyên cho tới khi đạt được các thói quen tốt và các thái-độ mong-muốn một cách chắc chắn.

Ngoài ra, tiên-học-đường chú-trọng đến sức khoẻ của trẻ em, và tập suy-luận, tạo lòng tin, phát-triển tình cảm, hướng-dẫn trẻ em tự thích-nghị với thế giới chung-quanh. Giáo-dục hợp lý ở cấp tiên-học đường sẽ giảm thiểu số học-sinh thiếu khả-năng theo học ở các lớp trên và trong tương lai, tạo một mau người đầy-dủ khả-năng với tinh-thần hoà-hợp. "Bảy năm đầu tiên trong đời sống của trẻ em rất quan-trọng vì thời gian đó gây yếu-tố quyết-định trong việc cấu-tạo nhân-cách của trẻ em (OMEP).

2.- Giáo-Dục phổ-thông :

Bao gồm cả hai bậc tiểu học và trung-học trước đây, giáo-dục phổ-thông gồm 3 cấp, chia thành 12 năm học.

- (1) Giáo-dục tiểu-học được chú trọng đặc-biệt vì đó là nền tảng đào-luyện con em trở-thành con người lành-mạnh về cơ-thể, về tinh-thần, biết yêu-mến quê hương xứ sở, ý-thức nhiệm-vụ của mình trong xã-hội, có tập quán tốt, có khả năng hiểu-biết và học-hỏi, biết thực-hành những điều cần-thiết cho đời sống kình-tế trong gia-đình và xóm-ấp ... Phương-pháp giảng-dạy có tính cách qui-nạp và thực-nghiệm, quan sát kỹ-lưỡng, tìm-hiểu, phán-đoán và kết luận

- Về Trung-Học, trong 2 năm đầu, học-sinh theo một chương-trình giống nhau gồm 2/3 thời-gian dành cho văn-hoá và 1/3 dành cho các môn kỹ nghệ, canh-nông, hội-hoạ, âm-nhạc ... hai năm kế tiếp, các môn văn-hoá như trước, còn 1/3 thời gian dành cho các môn nhiệm-ý được chọn theo răng khiếu của học sinh.

- Đệ II cấp, 3 năm là thời-gian chuyên khoa dành cho những ai muốn và có khả năng hoàn-tất chương trình Trung-Học, bổ-túc học-vấn để có thể ra làm việc sau khi xong Trung-Học hoặc chuẩn bị lên Đại-Học. Học-sinh được chọn hướng dẫn chọn ban gồm một số thời giờ cho các môn văn hoá chung và một số khác cho môn nhiệm ý. Những học-sinh không muốn hoàn-tất chương trình trung-học có thể mưu sống trong nghề theo sở-thích của mình. Phương-pháp phải áp dụng là phương pháp thực-nghiệm và học sinh nên được chia ra từng lớp theo mỗi môn hơn là theo học toàn thể các môn trong một lớp kiểu truyền thống sẵn có bấy lâu nay .

Ba cấp trên tương-ứng với 3 cấp I, II, III trong dự-án chánh-sách VHGD.

Dự án đề-cập đến cưỡng-bách giáo-dục ở cấp I và miễn-phí cấp I, và miễn-phí cấp I, và ngay cả cấp II trong 10 năm tới, cùng việc hợp tác giữa chánh quyền và công chúng để đạt mục tiêu trên.

(1) Tu-Chính 3/7 của Ủy Ban Trung, Tiểu-Học

3.- Giáo-Dục chuyên-môn :

Về phương-diện này, dự-án trình bày về các vấn-đề Đại-Học, Giáo-Dục chuyên nghiệp và nghệ-thuật.

* Đại-học - Giáo-Dục Đại-Học nhằm :

- Đào-tạo lớp lãnh-đạo và chuyên viên cho mọi ngành.
- Phát-huy văn-hoá và khoa-học kỹ-thuật cần thiết cho công-cuộc phát triển và tiến-bộ.
- Hợp tác với các giới đại-học và khảo cứu Quốc Tế.

Mỗi Viện Đại-Học, theo tinh thần tự trị, hoạch-dịnh chương-trình học-hỏi và nghiên-cứu phù-hợp với hoàn-cảnh Quốc Gia, nhu-cầu và điều kiện địa-phương. Đại-Học được tùy nghi áp-dụng phương-pháp nào thiết-thực và hữu-hiệu.

Tự-trị Đại-học trao lại việc quản-trị Đại-Học (hành chánh - tài chánh - Học vụ) cho giới đại-học với tinh-thần trách-nhiệm của giới này trong khuôn khổ luật-lệ Quốc-Gia nhằm hữu-hiệu và phát-triển các sinh-hoạt đại-học. Một đạo-luật, soạn-thảo với sự tham-gia rộng rãi các giới đại-học và có thêm quyền, cần được ban-hành để ấn-định nhiệm-vụ đại-học, nội-dung quyền tự-trị đại-học, các tương quan Đại-học, cùng sự đầu tư thích-ứng một phần lợi-tức Quốc Gia vào công-cuộc phát-triển các Đại-Học công và tư.

* Giáo-dục kỹ-thuật và chuyên-nghiệp :

Có mục-đích đào-tạo những chuyên-viên có kiến-thức và khả-năng kỹ-thuật. Giáo-dục chuyên nghiệp đáp-ứng nguyện vọng của những người muốn được chọn và được huấn-luyện một nghề để mưu sinh, vì thế phải có những đối tượng liên-tục và cải tiến phù hợp với những biến-chuyển phát-minh về khoa-học và kỹ-thuật trong thời đại hiện-tại.

Mục tiêu của Giáo-Dục chuyên nghiệp bao gồm nhiều vấn đề cần-thiết và cấp bách của Quốc-Gia xã-hội cũng như giúp chính học-viên có được một nghề chắc chắn khi đương tiến về văn-hoá trác trở.

Song song với chương trình này, việc giáo-dục, nghệ-thuật tỏ ra không kém phần quan-trọng. Tuy mục-tiêu và đường hướng đã đặt ra từ lâu, nhưng việc thực hiện trong chương-trình học rất chậm-chạp. Chánh sách là chia 3 cấp trong 12 năm để học song song với văn hoá và ở cả

Đại-học để cấp bằng cử-nhân, tiến sĩ nghệ-thuật, bằng thể-thức tuyển chọn tương đối dễ dãi và quan-niệm "đến với nghệ thuật trước rồi tìm hiểu sau".

4.- Giáo-dục đại-chúng :

Giáo-dục đại chúng có một đối tượng to-lớn ít ai tưởng tới. Đây là thành phần đông-đáo kém may-mắn trên đường tiến-hoá nhân-loại. Lý do của vấn đề rất nhiều và phức tạp, nhưng chung-qui là dốt-nát, bệnh tật. Thế giới nói chung và nước nhà nói riêng đã từng đưa ra mục tiêu và kế hoạch để thực thi giáo-dục đại-chúng. Những thành quả quốc-tế rất khả quan, riêng tại nước nhà, vấn đề còn đang trên giấy-tờ, dầu chẳng còn là đề-tài mới-mẻ gì nữa.

LÝ-DO CẦN PHẢI GIÁO-DỤC ĐẠI CHỨNG.-

Theo thống kê (*), hiện nay có :

- 1 tỉ 200 triệu người mù chữ, nghĩa là chiếm một nửa nhân loại
- 2/3 nhân loại thiếu thực-phẩm
- Còn nhiều dân-tộc ở trong tình trạng bán khai, nên nhiều bệnh tật vì ăn ở thiếu vệ sinh,
- 300 triệu người mắc bệnh sốt rét rừng và 3 triệu người chết vì chứng này hàng năm .
- 100/o dân Việt-Nam mắc bệnh lao
- Tại Tunisie, 20 triệu người lao-động đau mắt hột hàng năm nên sản xuất kém.
- Tại Ai-Cập, khả năng sản-xuất giảm xuống 330/o vì chứng sản lại tác hại khoảng 10 triệu người.

Như vậy, một nền giáo dục đại chúng cần phải sớm thực-hiện, Thực ra, vấn đề có một nguồn gốc khá xa. Ngay sau đệ II thế chiến, các quốc-gia trong Liên-Hiệp-Quốc, nhất là Anh-Pháp, đã có sáng kiến triệu tập một hội-nghị gồm đại diện 44 quốc gia, vào tháng 11-1915, và hội-nghị đã thành-lập một tổ chức mệnh danh là tổ-chức Giáo-Dục, Khoa-học và Văn-Hoá Liên-Hiệp-Quốc(UNESCO).

MỤC TIÊU GIÁO-DỤC ĐẠI CHỨNG.-

Dự-án chánh sách VHGD đã đặt 6 mục tiêu, chúng tôi trình bày 4 mục tiêu chính- yếu sau :

- 1.- Giúp cho những phần-tử thất-học trong xã hội, bất luận thuộc thành-phần nào, lứa tuổi nào, có cơ hội học hỏi thêm để thoát khỏi nạn mù chữ, nghĩa là ít nhất biết đọc, biết viết thông thạo quốc ngữ.
- 2.- Giúp cho những người đã thoát nạn mù chữ cũng như những người đã có may mắn được học-hành, bất luận cấp nào, ngành nào, có cơ hội học hỏi thêm để nâng cao trình-độ, học hỏi thêm một nghề thông-thường.
- 3.- Đặc-biệt giúp cho những sinh-viên, học-sinh phải bỏ dở công-việc học hành vì nhiệm-vụ quân dịch có cơ-hội tiếp tục học hỏi thêm, cả về phương diện văn hoá tổng-quát lẫn chuyên nghiệp.
- 4.- Giúp cho những nhóm người, những khối người trong cộng-đồng xã-hội, có cơ hội giải-quyết để đáp các nhu cầu học vấn đặc biệt về giới họ, tổng quát văn hoá cũng như chuyên nghiệp.

CÁCH THỨC THỰC-HIỆN CHÍNH-SÁCH.-

Các cách thức này có thể thay đổi theo các mục tiêu trên :

A.- Để thực-hiện mục tiêu thứ nhất là thanh toán nạn mù chữ, các biện-pháp sau đây đã được đưa ra :

1.- Làm hoạt-động trở lại các ủy-ban thanh toán mù chữ tại các Đô, Tỉnh, Thị, Quận, Xã trong toàn quốc, do nhà chức trách địa phương chủ toạ.

2.- Tổ chức kiểm-kê lại số người mù chữ (theo giáo-sư Nghiên-Đặng số người mù chữ nước ta không còn là bao, nhưng Giáo-Sư không nói rõ con số, nên không biết còn 100.000, 1.000.000 người hay hơn nữa?).

3.- Hợp tác với tư nhân, hiệp hội để tổ chức các lớp chống nạn mù chữ, theo nguyên tắc "lớp học đến với học viên, nhất là học buổi tối, gần nhà ...

4.- Tổ-chức một "Đạo quân diệt dốt", gồm các hạng giảng viên : công, tư chức, quân-nhân, sinh viên, học sinh, các tân binh quân dịch, nhân-dân tự vệ, sinh viên sắp du-học tự túc hay học bổng.

5.- Nghiên cứu và áp-dụng một phương pháp giảng dạy dễ-hiểu thích hợp trình độ, lứa tuổi học viên.

6.- Cổ-động bằng các phương-tiện truyền-thống đại chúng, nếu cao thành-tích v.v...

7.- Theo-dõi, đôn đốc, lượng giá sự tiến triển để điều chỉnh công tác của Ủy-Ban Địa-Phương.

Các biện pháp trên vừa đả-đàn kỳ lan trường-kỳ. Nhưng khó-khăn thứ nhất là phản-ứng của người mù chữ, nếu họ không thích học thì biện pháp gì cũng vô ích, vì chúng ta đang sống dưới chế-độ dân chủ, khó thể áp dụng phương-thức cưỡng bách bằng cách làm mất danh dự, dành lối đi riêng, viết chữ lên nón của người mù chữ như miền-Bắc đã làm hai mươi năm trước đây. Có thể quan-niệm một "Đạo luật diệt-dốt" không, để chề-tài những người không chịu học đọc, học viết chẳng hạn? Dầu sao, cũng nên qui định một số tuổi nào đó thì được miễn học, vì già quá rồi học vừa khó-khăn lại có thể vô-ích. Khó-khăn thứ hai là ngân-khoản để tài-trợ công tác thanh-toán mù chữ. Nếu Chánh-Phủ không có, phải nhờ tới tư-nhân, đoàn-thể, các nước bạn. Công tác, nói chung, nếu được tổ-chức qui mô, chắc có kết quả rất đáng khích lệ.

B.- Các biện pháp để thực hiện mục tiêu thứ hai :

Để nâng cao trình-độ hiểu biết, như đã trình bày trên, các biện pháp sau đây đã được trù liệu :

- Biên-soạn những cuốn sách nhỏ về văn-hoá tổng quát, về công dân giáo-dục, đức-dục ...
- Mở những lớp học buổi tối có tánh cách đại chúng thuộc mọi trình độ, cho những người không đi học buổi ngày được, có thể mở tại xưởng thợ, nhà máy, ngay cả tại nhà giam nữa.
- Dùng các phương tiện truyền thanh, truyền hình, báo chí với với các mục, chương trình dành riêng cho giáo-dục đại chúng v.v..

Ngoài ra, cần thanh lọc ngay các tác phẩm đồi trụy, nguy hại cho văn-hoá.

C.- Thực hiện mục tiêu thứ ba, là làm cách nào giúp các sinh-viên, học-sinh đang tại ngũ tiếp tục việc học dở dang.

Không biết ngày xuất ngũ, tằng-lớp đặc biệt này nếu không học ngay sẽ hỏng cả tương lai, dự định của họ. Các cách thức có thể :

- Tổ chức phân-phát đến tận tay các giảng viên liên quan đến chương trình của họ.
- Tổ chức cho họ những khoá thi đặc biệt.
- Với sinh viên đại học, nên cho về thi nhiều ngày hơn, tăng điểm ...

Tuy nhiên, mục tiêu này hơi khó đạt vì thời giờ trong quân ngũ rất hiếm, không học bài đủ được. Ngoài ra, số hiểu học chắc không bằng số biết trẻ, nên có sự lợi dụng chăng?

D.- Thực-hiện mục tiêu cuối cùng, cần phải có sự cộng-tác chặt chẽ của Ủy-Ban Liên-Bộ, sự hướng dẫn của chánh quyền và nhất là phải do chính nhóm người, khối người trong xã hội muốn tiến-lên, tìm hiểu văn hoá hoặc chuyên nghiệp. Vì là thành phần đông-đảo nhất, có nhiều nhu cầu khác biệt nhất, nên khối người này cần được sự nâng đỡ rộng-rãi của mọi giới, mọi đoàn thể. Tại Việt-Nam ta, các sắc tộc Chăm, Việt gốc Miên, gốc Hoa, đồng-bào Thiều-số cao-nguyên ... là thành phần cần phải được ưu tiên trong công cuộc giáo-dục đại-chúng.

Lý-do, mục-tiêu và cách thức thực hiện như vậy, có thể nói giáo-dục đại-chúng đã khá hoàn-hảo trên lý-thuyết, chúng ta sẽ an-tâm về một vấn đề rộng lớn và quan-trọng như thế khi được thực-hiện. Một vài khó-khăn không thể tồn tại trước ý-chí hàng triệu người, và một ngày kia dân ta sẽ có một trình-độ văn-hoá vào, mỗi thế-hệ cao lên một bậc và cao một cách đồng đều, toàn diện, không còn chênh lệch, bất-công như hiện tại, nơi quá văn minh, nơi tối-tăm, dốt nát, bệnh tật.

Theo tài-liệu của UNESCO, giáo-dục đại-chúng đưa đến sự giảm thiểu 80o/o vì bệnh tật, ngu-dốt trên thế-giới.

Thật là một thành-quả đáng mong ước cho chúng ta.

5.- Giáo-chức :

Sự hữu-hiệu của chánh-sách Giáo-Dục quốc gia một phần lớn do khả năng chuyên môn và những đức tính về nhân cách, sự phàm và lương tâm chức nghiệp của giáo chức.

Việc đào-luyện giáo-chức nhằm mục-dịch khai triển sự hiểu-biết tổng quát và chuyên môn khả năng giáo-dục, ý thức trách nhiệm.

Những khoá tu-nghiệp định kỳ phải được tổ-chức để mỗi giáo-chức đều có cơ hội được tu-nghiệp du-khảo trong và ngoài nước.

Về quyền lợi, họ phải được đãi-ngộ xứng đáng, vật chất cũng như tinh thần : phụ cấp, lập hiệp hội, lập nghiệp đoàn.

Tình-trạng giáo-chức Việt-Nam hiện tại, như chúng ta đã có đề-cấp, chẳng được khá-quan về mọi phương-diện. Về vật chất, họ luôn thiếu thốn, tinh thần, bị đe dọa động viên và một vài hôn-tuĩ khác. Cũng vì thế mà khả-năng các giáo-chức được ghi nhận là thấp và cần phải đi tu-nghiệp thêm. Trong niên khoá 1970 -1 971, có 43.405 giáo chức tiểu học công lập, thì đa số là giáo-chức ngoại ngạch, cán bộ ấp Tân-Sinh, vì các trường sư-phạm không cung-cấp đủ.

Hiện tượng thiếu giáo-chức rất trầm-trọng hiện nay, khi mà học sinh, sinh viên tăng lên vùn vụt, Giáo-sư Trung-Học cũng như Đại-Học thường phải dạy nhiều giờ, nhiều trường. Giáo chức thiếu là một trở ngại lớn khó vượt trong việc thực-thí chánh sách Giáo-Dục vậy.

6.- Tư thực :

Tư-thực đã góp một phần quan-trọng trong việc giáo-dục tư-nhân, qua tư thực, đã đóng góp nhân vật-lực vào giáo-dục không nhỏ.

Dự án đặt nguyên-tắc căn bản về tư-thực, quyền-hạn của tư-thực nhiệm-vụ của tư thực cùng vấn đề trường ngoại-quốc trên lãnh thổ Việt-Nam.

NHẬN XÉT.-

Đặt biệt tại nước ta là một hệ-thống giáo-dục tư-thực rộng lớn song song với công-lập. Số học sinh trung-học công lập vào năm học 1970-1971 chỉ có 292.067 người so với 418.474 người của tư-thực. Con số đó cho chúng ta nhiều ý nghĩa. Ngân sách quốc gia, trên nguyên tắc, đều dành cho mỗi trẻ em một chỗ học tại trường công. Nhưng vì giới hạn, thiếu trường, thiếu thầy, nên tư thực phải đảm nhận. Vào trường công học thật là khó-khăn ... Chỉ còn biết học trường tư, may thì học đúng trường đảng-hoàng, không may thì phải ráng chịu, bởi đối trường sau

mấy tháng học là cả một sự thiệt thòi.

Với một sĩ-số học sinh đông-đáo, trường tư đã sinh ra nhiều tệ trạng, mở trường với mục đích thương-mãi, cấp chứng-chỉ giả ... Tuy nhiên, với vai trò quan-trọng của tư-thục, chánh quyền phải có biện pháp kiểm-soát chặt chẽ, chứ còn ra Nghị-định, giấy tờ, nguyên tắc mà không thanh-tra thì cầm như vô ích. Ngoài ra, giáo chức trường tư cũng phải được đối xử như trường công về quyền-lợi và bổn-phận.

7.- Du-học :

Chánh-sách du-học nhằm vạch ra một số nguyên-tắc và biện-pháp cần-thiết để chấm dứt ngay tình trạng bất công hiện nay, hầu tài nguyên và nhân lực quốc-gia không bị phung phí một cách oan-uổng, cùng hoạch định đường-hướng tổng quát cho kế-hoạch du-học tương lai.

Đối với việc chọn ngành, phải có kế-hoạch xếp đặt rõ-ràng, cụ thể, có thứ tự ưu tiên ngành nào cần thiết cho sự phát triển quốc gia. Việc tuyển chọn du học sinh phải công-minh, theo nhu cầu đã định trước. Chỉ nên cho đi du học những người có trình độ đại học, còn mới xong tú tài nên giới hạn cho những sinh viên thật xuất sắc mà thôi. Việc cấp học bổng cũng phải nghiên cứu lại, nhằm nâng đỡ con nhà nghèo.

Việc theo dõi du học sinh, thụ nhận, đãi-ngộ họ khi hồi hương cũng được nghiên-cứu. Ngoài ra, dự-án khuyến nghị chính phủ tìm biện-pháp chế tài hữu hiệu những kẻ bất phục tùng.

Sau hết, Hội-đồng du-học phải là thành phần đầy-đủ khả năng uy-tín. Vấn-đề du-học quan-trọng nên cần có sự hợp của nhiều Bộ, cơ-quan để đạt kết quả tốt.

NHÂN XÉT .-

Là chương cuối cùng của dự-án chánh-sách VHGD và cũng là vấn đề quan-trọng trong hiện tình xứ sở, được báo-cáo và dư-luận bàn tán sôi nổi, chúng tôi xin phép nói lên vài khía cạnh của vấn đề du-học.

Như chúng ta đã có dịp nói qua, vấn đề du-học chẳng suôn-sẻ tí nào. Tại đây, chúng ta xét nguyên do nào người ta đi học, tại sao có hiện tượng học xong rồi không về, cùng việc thụ hồi du-học sinh với sự phê-bình chánh-sách.

1.- Nguyên do thúc-dẩy người ta du-học :

Chính-sách du-học đã có từ lâu, khoảng 1956, mười mấy năm rồi, thế mà phụ huynh học sinh không mấy ai hiểu chính sách du học của chính phủ ra sao, chỉ biết lờ-mờ theo truyền-thống từ thời Pháp-thuộc hoặc bạn bè. Dầu vậy, người ta vẫn chạy tiền, chạy bạc, nhờ người này cậy kẻ nọ để cho con cháu du-học, không cần biết nước nào nên học, ngành nào thực dụng tại nước nhà. Năm qua, hàng chục ngàn người nộp đơn xin du học tự-túc và hàng ngàn người lên đường du-học. Cảnh thật vui, thật náo-nhiệt.

Tại sao người ta náo-nức du học quá vậy?

Theo ông Từ Minh (★) và cũng là ý nghĩ nhiều người, thời có thể vì các lý do :

- Tại ngoại quốc, điều-kiện học tập tốt đẹp hơn, về nước được ưu-đãi hơn, dễ kiếm việc hơn. Còn tại nước nhà, cái gì cũng thiếu thốn, từ trường ốc, sách vở nghiên cứu, đến giáo-sư ...

- Du học có lời: Ông Từ-Minh xét rằng du học "không tốn-kém cho gia-đình", vì được chuyển ngân theo hối xuất 118 đồng, mỗi tháng 150 Mỹ Kim, tiêu chỉ hết một nửa, còn lại bán, mua hàng .., chưa kể tiền mang đi, bệnh viện phí ...

Ông tính rằng Chính-Phủ phải đài thọ hàng năm cho mỗi du-học sinh là 700.000\$, trong khi một học sinh quốc nội chỉ được trợ cấp 4.000\$. Hối-suất này đã bị bãi bỏ mới đây, đem lại cho ngân sách quốc-gia khoảng 6 tỉ bạc mỗi năm. Hiện nay du học sinh phải chịu tương đương hối-suất thị-trường, mỗi Mỹ-Kim là 425\$ Việt-Nam.

- Được hoãn-dịch - Đây là lý-do tiềm-án trong mỗi tân hòng-du-học sinh. Đất nước đang chiến-tranh, thi-rớt một năm là nhập ngũ ngay, vậy còn gì hơn xuất-dương du-học, an-tâm mọi phía!

Ngoài ra, còn có thể kể lý do tâm-lý, lý do xã-hội. Từ thời Pháp, du-học trở về là được trọng dụng, quan-tước ngay, quan-niệm này vẫn còn,

(★) "Du học, một căn bệnh xã hội"

dù xã hội đổi khác ít-nhiều, nhưng óc vọng ngoại, chuộng bằng cấp vẫn còn bằng-bạc trong nhiều người.

Nhưng họ đi rồi sao không thấy về?

2.- Tại sao có hiện-tượng đi không về ?

Đặt câu hỏi trên là đã nói lên tình-trạng bế-tắc nhất của chánh-sách du học. Đa-số đã tốt nghiệp nhưng không chịu hồi-hương. Chánh-phủ mất hàng năm hơn 4 tỉ bạc dài-thọ, lại mất luôn một số lớn nhân-tài ưu-tú của xứ sở, có thể nói cuộc đầu tư này quá lỗ-lã. Giã-sử thấu hỏi được, ngày nay ta đã có ít lắm 5.000 chuyên viên xuất sắc trong mọi lãnh-vực, một con số đáng kể so với hiện nay ta chỉ có khoảng 800 bác sĩ, 1.000 kỹ sư, trong khi kể từ sau cách mạng 1963 tới nay đã có trên 7.000 sinh viên đi du-học tự túc (Bảng I) và nhất là hai năm qua, du-học lại được nâng đỡ hơn (Bảng II).

Lý do khiến du-học sinh tốt nghiệp rồi không về nước có thể là do chính họ không muốn về, nhưng có lẽ do chánh-phủ không có biện-pháp.

BẢNG I

TỔNG-SỐ DU HỌC-SINH TỰ-TỨC TỪ 1964 - 1972
(Phân-phối theo Quốc-Gia nơi du học)

Niên khoá Quốc Gia	64-65	65-66	66-67	67-68	68-69	69-70	70-71	71-72	Tổng cộng
Hoa Kỳ	36	41	71	72	19	166	246	466	1.189
Canada	18	27	33	63	61	30	124	221	577
Pháp	602	0	0	0	40	0	0	0	642
Suisse	16	70	140	143	109	111	152	200	941
Belgique	3	72	105	147	134	218	292	585	1.556
Tây Đức	4	13	52	130	167	376	295	126	1.163
Nhật	17	13	17	51	40	164	258	269	829
Các nước khác	8	6	8	26	5	13	39	122	227
Tổng cộng	706	242	426	632	647	1078	1406	1988	7.124

BẢNG II

TỔNG SỐ DU HỌC SINH TRONG HAI NĂM 1971-1972
(Phân-phối theo ngành học)

Ngành học	70-71		71-72		Tổng cộng
	Nam	Nữ	Nam	Nữ	
Kỹ thuật	585	27	663	24	1.329
Kinh tế	148	88	297	237	770
Khoa học	188	72	300	139	699
Y-Tế xã-Hội	90	54	108	51	303
Giáo-Dục	30	38	22	47	137
Văn chương	18	34	12	16	80
Nông Lâm-súc	21	2	27	4	54
Chính trị	-	-	13	13	26
Mỹ thuật	-	-	8	8	16
Tổng cộng	1080	315	1450	539	3.414

3.- Việc thâu-hồi du-học-sinh và những lời phê bình :

Việc thâu-hồi du học-sinh hiện đang gặp rất nhiều trở ngại về phía Chính Phủ cũng như cho phía các sinh viên đã tốt nghiệp.

Hiện tại chánh-phủ không có việc cho họ làm, chức tước trong Chánh-Phủ thì có giới hạn, và lại, phần đông họ đều muốn chức cao, có Tổng Giám-Đốc, còn tư-sở thì cũng chẳng có bao nhiêu. Mới đây, có độ 200 sinh viên tốt nghiệp tình-nguyện về nước phục-vụ, nhưng chính-phủ từ chối, và dư-luận rất ngạc nhiên, có thể vì lý do chính-trị, nhưng có thể chính-phủ thực-sự không có chỗ cho họ ngồi, chẳng lẽ mời họ về nhập ngũ, cùng chiến đấu giữ tổ-quốc? Vậy, chính phủ gặp tình-thế tiến-thoái lưỡng nan. Thâu-hồi thời không có việc cho họ, không thâu hồi thời mất tiền lại mất nhân tài sĩ sớ. Vì đó mà dư luận, báo-chí đã phê bình, chỉ-trích sôi nổi, tựu trung là

- Mục-dịch du-học không đáp ứng nhu cầu, chỉ để trốn quân-dịch, vì quyền lợi gia-đình, du học bừa bãi.

- Quá phí tổn và lãng-phí. Mất cả mấy triệu bạc để tạo một sinh viên, không thâu hồi họ được, bất cứ vì sao, là một thất bại đầu tư nhân sự.

- Thiếu chính-sách chẳng có tiêu chuẩn nào, nhu cầu quốc nội ra sao, nặng về canh nông hay kinh-tế, chính trị hay kỹ-thuật, cần năng-dở thành phần nào, tiêu chuẩn xét hồ sơ ra sao, hằng năm cho đi bao nhiêu, khuynh hướng chính-trị sinh-viên ... tất cả đều không rõ-ràng.

- Thiếu hướng dẫn - không có sách chỉ dẫn về những nước có sinh viên du học, thể-lệ ghi danh ... Sinh viên phải hỏi tới hỏi lui, ngay tại nước nhà; đã phải đi cơ quan này, tới cơ quan nọ, rồi hết hạn lúc nào mà hồ sơ lập chưa xong.

- Quan-trọng nhất là thiếu kế-hoạch xử dụng sinh viên tốt-nghiệp. Thật là vô lý khi đầu tư mà không sản-xuất. Nước ta nghèo, làm gì có tiền cho họ ăn học bạc tở rồi muốn về thì về không về thì thôi, hoặc về làm gì cũng được, cày ruộng, đốn củi, sửa xe cũng được, không cần! Hoài của! Nước ta có lắm cái bỏ-phí. Trong Kinh-Tế, mở than Nông-

Sơn, đã bỏ ra 4 tỉ bạc mua dụng cụ, rồi chẳng sản-xuất, để rì sét hết, nay nhân-sự là "dụng cụ" sản-xuất duy nhất trong lãnh vực văn-hoá, giáo-dục, đầu-mối của tất cả mọi ngành, cũng bỏ phí luôn! - Không sản xuất thì không đầu tư, vậy nên có người đề-nghị tạm ngừng cho du-học. Theo thiên ý, việc này rất hợp lý, và để gây-dựng nhân-tài, nên tổ-chức một kỳ thi toàn-quốc để phân-phát học-bổng cho những sinh-viên xuất-sắc nhất, thàn-đồng nhất, hoặc chọn thủ khoa mỗi trường hay hạng ưu Tú-Tài.

Tóm tắt, chúng ta có thể nói vấn-đề du-học cần phải được nghiên cứu kỹ-càng, làm cho du-học sinh thấy rõ đặc-quyền được hưởng và bổn-phận thiêng liêng báo đáp cho xã-hội, theo dõi chặt chẽ, và chỉ cho du học những ngành quốc gia đang cần người phát triển, để tránh thất thoát tiền bạc lẫn niềm non xứ sở cùng bất-công xã-hội. Như vậy, một chánh sách du học thực tế và hợp lý cần phải được sớm ban hành.

MỤC II : KẾ-HOẠCH THỰC THI CHÁNH SÁCH VĂN HOÁ GIÁO-DỤC.-

Chánh-sách văn-hoá giáo-dục được trình-bày như trên tỏ ra đầy-đủ và công-phu, bao quát mọi vấn-đề VHGD và liên-hệ, chỉ đợi thực hành.

Tuy nhiên, một số câu hỏi cần nêu lên trước khi bàn đến kế-hoạch thực-thi chánh sách.

Người ta có thể tự hỏi rằng dự-án mà Hội-đồng đã tốn bao công-phu xây-dựng như vậy, liệu có được thêm-cứu và chấp nhận để trở-thành Quốc Sách không? Theo luật ngày 2-5-69, điều 14, thì Dự-Án cùng biên bản các phiên-họp phải gửi tới Phủ Tổng-Thống cùng 2 Viện Quốc-Hội, tuy-nhiên, sau đó chính-quyền có thể chỉ đọc sơ qua, hoặc đưa ra một vài chương trình khác với dự án, thì tình-trạng sẽ ra sao, khi mà Hội-đồng chỉ có quyền tư-vấn mà thôi?

Chính-quyền có thể bác-bỏ, cũng có thể chấp-nhận hoặc chỉ chấp nhận một phần dự-án, sự im-lặng quá lâu cũng có thể đoán rằng chính-quyền không tha-thiết với Dự-án. Tương lai ra sao chưa quá-quyết được, nhưng Hội-đồng đã đặt ra mục tiêu, thời cũng đã nghĩ tới làm cách nào để đạt được, đã nghĩ tới kế-hoạch thực-thi, dù dự-án vẫn còn nguyên là dự-án, chưa thành chánh-sách quốc gia.

Về kế-hoạch thực-thi chánh-sách, trong một cuộc tiếp xúc, ông Tổng Thư-Ký Hội-Đồng cho chúng tôi biết là trong dự-án đã đề-nghị nhiều kế-hoạch thực-thi sau mỗi vấn đề trình bày, như sự hợp-tác giữa chánh-quyền và tư nhân, ban-hành các luật cần-thiết, nhưng tựu-trung, kế-hoạch là đặt mạnh vào yếu-tố nhân-sự và tài-chánh. Cả hai yếu-tố này chúng ta đang thiếu, thiếu một cách khó tìm cho đủ được, về nhân sự, Ông nhấn mạnh, đầu chương-trình có hoàn-hảo đến đâu, mà nhân sự không có hoặc thiếu khả năng thì cũng hỏng.

Thực vậy, chúng ta thiếu tài-chánh dẽ-dành, nhưng cán-bộ, giáo-chức cũng thiếu thì chánh sách VHGD khó thực thi được. Thiếu người thì thực-tế không là bao, nhưng về "phẩm" mới là quan-trọng. Đa số giáo-chức công-lập là cán bộ áp tân sinh, kém khả-năng sư-phạm, cần được huấn-luyện, tu-nghiệp nhiều. Tại Mỹ, hệ thống giáo chức đều tương-đương khả năng, một có giáo dạy mau-giáo cũng đã tốt nghiệp đại học, nên cũng dạy lớp cao, không như chúng ta, kém cả lượng lẫn phẩm.

Khi đặt ra chánh-sách VHGD, Hội-đồng có thể không đặt nặng bối-cảnh hiện tại với cuộc chiến trầm trọng, nên đã đưa việc xây-dựng các định chế, cơ sở văn-hoá, Hội-đồng Quốc-Gia khảo cứu khoa học, Nhà Văn-Hoá, Hí-Viện Quốc-Gia .. làm Chánh-Sách Văn-Hoá, điều đó chánh đáng rồi, vì chánh-sách phải trường cửu, cuộc chiến sẽ chấm-dứt. Nhưng thực-thi chánh sách trong lúc này, trong vài năm tới đây, là cả một vấn-đề cần phải xem-xét lại. Đặt giả-thiết chúng ta có ngay mấy chục tỉ bạc, nhân-sự nhiều và khá, thì toàn-bộ chánh-sách sẽ quá dẽ thực-thi! Vậy có nên quan-niệm một chánh sách ngắn hạn không, hết chiến-tranh rồi sẽ liệu dài hạn? Hiện tại, vá-víu đã nhiều, cải-tổ đã lắm nhưng không đi tới đâu, nên VHGD đang cần những biện pháp gấp rút nhưng hữu-hiệu. Rắc-rối này gặp trở-ngại nọ đã và đang gây nên ảnh hưởng dây-chuyền, chúng quỵên với nhau khó gỡ được, nếu không phải "búng", phải cách-mạng thì chuyện đâu vẫn nguyên đấy. Mặt khác, nhân-dân lại đặt nhiều nghi-ngờ vào sự thành-tâm của chánh-quyền trong việc cải tiến VHGD với một chánh-sách hữu-hiệu. Cũng do dĩ vãng mà ra. Sự ngờ-vực khá đing khi chánh quyền không sót-sáng qua những đề-nghị cấp thời của Hội-Đồng hoặc của những người nhiều thiện chí.

Như vậy, việc thực-thi chánh-sách VHGD vẫn chưa có một kế-hoạch toàn bộ và rõ-ràng, mà hãy còn lè-tè, rời-rạc, manh ai nấy làm, rồi thay đổi, rồi phản đối.

Cần phải có hẳn một dự-án về "kế-hoạch thực thi chánh-sách VHGD". Hiện tại, Hội-Đồng đã tổ nhiều thiện-chí để xét về kế hoạch, và có giáo-sư (1) đã yêu-cầu Hội-Đồng vạch cho phương-pháp nào hữu hiệu để:

- Tạo những giáo-chức đủ điều-kiện đức tính luân-lý (trang 63 Dự-Án)
- Cho trẻ em thấm-nhuần những điều cơ bản về đức-dục và công dân giáo-dục (trang 38)
- Bảo vệ sự lành-mạnh tinh-thần, phát huy các đức-tính, rèn tập nếp sống của một công dân tốt trong một xã-hội dân-chủ tiến bộ (trang 38).

Như vậy cũng lại lè-tè. Chúng ta kiên-nhẫn chờ thêm ít lâu khi dự-án đã được chấp thuận, Hội-Đồng sẽ nghiên-cứu thêm các kế-hoạch để thực thi, chứ hiện nay, biết dự án có được chấp thuận không, hoặc bị bỏ đoạn nào, mà nghiên-cứu cho mất công! (Bởi vậy ước mong Chính Quyền cứu xét dự-án sớm để khỏi mất thời-gian tính). Về phía chính-quyền, cũng đã có một số kế-hoạch thực-thi một số vấn đề VHGD, không rõ có được Hội-đồng VHGD tham gia ý kiến hay không. Riêng Hội-đồng, hiện tại chỉ lo chu-toàn trách-nhiệm của mình trong điều-kiện và phương-tiện có thể, theo-dõi việc thi-hành chánh-sách và khuyến-cáo cùng nhận định về các vấn-đề liên-hệ văn-hoá Giáo-Dục, song song với sứ-mạng thiết-lập Hàn-Lâm viện Quốc-Gia.

(1) Nguyễn-Văn, báo Chính-Luận số 2496 ngày 27-6-72.

Chương Ba

VIỆC THIẾT LẬP HÀN LÂM VIỆN QUỐC GIA

Việc thiết-lập một Hàn-Lâm-Viện Quốc-Gia đã được Hiến-Pháp đệ II Cộng-Hoa Việt-Nam dự-liệu và Hội-đồng Văn-Hoá Giáo-Dục có nhiệm-vụ hoàn-thành.

Hiện nay, Hội-đồng đang gia công nghiên-cứu, soạn-thảo, và người đứng-đầu Ủy-Ban Hàn-Lâm-Viện là Linh-Mục Cao-Văn-Luân, một nhân-vật rất uy-tín trong lãnh-vực Văn-hoá Giáo-dục mà ít ai không nghe tiếng.

Tuy-nhiên, vì không được phổ-biến, nên không rõ dự-án Hàn-Lâm-Viện ra sao. Theo Việt-Tân-Xã thì bản dự-thảo này gồm 13 điều. Từ ngày 12-6-1972 đến 16-6-1972, Hội-đồng chỉ mới thảo-luận xong được 6 điều.

Như vậy, vấn-đề còn đang trong vòng "bí mật", phải chờ một thời gian nữa chúng ta mới biết rõ hình-dáng của Viện có gì đặc biệt so với hình-dáng xưa-cũ của Pháp không.

Tuy nhiên, chúng tôi cũng xin ghi nhận vài ý-kiến của một số người bàn về việc chọn lựa hội-viên và thái độ chánh-trị của hội-viên Hàn-Lâm Viện tương-lai để nhấn mạnh sự quan-trọng của cơ quan này.

VIỆC CHON LỰA HỘI VIỆN.

Đây mới là vấn-đề chính và rắc rối, chính Ông Hàn mới là quan-trọng, vì nghĩ tới Hàn-Lâm-Viện là người ta nghĩ tới các Ông Hàn, chứ người ta không cần biết tới tổ-chức, cơ-sở tại đâu, trang-trí ra sao.

Theo Giáo-Sư Thêm, các hội-viên thời thuộc cổ-học hoặc kim-học. Lớp Cổ học hiện chỉ còn 6,70 cụ là túc nho, nếu không mời e bị mai-một. Còn lớp kim-học thì dường như chưa mấy ai "sáng-giá" đáng danh Ông Hàn-việc chọn lựa vì đó nên nhờ Chính-Quyền, để tránh tình-trạng ảnh-hưởng, tranh-giành ...

Vì các khó-khăn trong việc chọn-lựa, nên chưa ai nên đề-nghị một thể-thức chọn lựa thích hợp. Các khó khăn này, theo ông Trần Tử (★) trong mục Tham-Luận "về Hàn-Lâm-Viện và IM Cao-Văn-Luận", có thể gồm các lý do :

- 1.- Danh-vị Ông Hàn quá hấp-dẫn : Danh vị này có thực, đánh dấu một sự-nghiệp, nên có thể có người dùng thủ-đoạn để tranh-giành.
- 2.- Những ảnh hưởng bên ngoài đến Viện, đến sự lựa chọn của Viện.
- 3.- Sự khó xử của hội-viện khi chọn một thái-độ chính-trị vì hoàn cảnh chung-quanh, vì không thể không tỏ thái-độ rõ-ràng, dứt-khoát.

Ông Trần-Tử cho rằng yếu-tố chính-trị là khó khăn quan trọng nhất, có thể quyết-định giá-trị Hàn-Lâm-Viện, giả-thiết là tất cả Hội-Viên Hàn-Lâm-Viện đều thân chánh-quyền thì sao? Cho nên Ông đã đặt câu hỏi : "Những người thợ xây-dựng một nền tảng kiến-trúc Thượng-tàn cho xã hội cần phải có một thái-độ chính-trị như thế vào" ? và lưu ý "...thái độ chính-trị của các Ông Hàn là một điều rất quan-trọng, các nhà văn-hoá sáng lập Hàn-Lâm-Viện không thể coi nhẹ", và ông kết luận: "Đây là một vấn đề mà IM Cao-Văn-Luận và các nhà sáng lập HLV cần lưu ý khi giới thí-thức Việt-Nam hoặc trốn tránh chánh-trị dưới một chiêu bài cũ-kỹ, hoặc lợi-dụng chánh-trị một cách phi thượng lưu rõ rệt".

Tóm lại, đầu chưa thành hình, nhưng Hàn-Lâm-Viện đã được nhiều giới lưu-tâm, đề-nghị, hầu đem các suy-tư của mình đóng góp vào một cơ quan văn hoá quan trọng như Hàn-Lâm-Viện, lo-sợ viện này nếu không khéo chọn hội-viên, sẽ thành một công cụ tranh-sức đất tiền hoặc một thứ Hội-đồng Trưởng-lão có ảnh hưởng chánh trị gián tiếp mạnh-mẽ - Có

(★) Nhật báo Đông Phương số 116 và 117 ngày 3 + 4/10/72.

điều đáng ghi là không hiểu do đâu mà số hội-viên trong dự-án cũng là 30 vị, giống với con số Giáo-Sư thêm đề-nghị, có thể là một ảnh-hưởng chẳng? Cuối cùng, xin mượn lời Ông Trần-Tư để nói lên sự quan-trọng của Viện-Hàn-Lâm : "Hàn-Lâm là Văn-Hoá, trách-nhiệm của Hàn-Lâm là "văn" hoá con người, xã-hội và Quốc-Gia. Mà "văn" hoá trước hết là phải dựng ra một hệ-thống giá-trị tinh-thần thay thế cho những giá-trị cũ bị triệt-tiêu, phá sản" ,

Và, Hàn-Lâm-Viện do Hội-đồng VHGD mà ra, Hội-đồng đủ thẩm-quyền và khả năng để làm việc đó, cũng như hoạch định chánh sách Văn-Hóa Giáo-dục Quốc-Gia. Chúng tôi sẽ dành một chương sau cùng để trình-bày vai trò của Hội-đồng quan-trọng ra sao.

Chương Bốn

TẦM QUAN TRỌNG CỦA HỘI ĐỒNG VĂN HOÁ GIÁO DỤC

Qui tụ những thành-phần ưu-tú trong mọi lãnh-vực Văn-hoá Giáo-Dục, Hội-Đồng VHGD tự nó đã có tầm-mức quan-trọng đặc biệt. Chúng tôi muốn nhấn-mạnh phương-diện nhân-sự, bởi thực ra, cơ sở, phương tiện, thẩm-quyền ... chỉ là thứ yếu mà bất cứ tổ-chức nào cũng phải có. Đây là cơ-quan hoạch-định đường-lối, thực-hiện những việc thượng tâng về VHGD, điều-dắt đường tiến văn-hoá dân-tộc bởi từ đây phát sinh Hàn-Lâm-Viện và là cơ quan nối liền Trung-Ương với địa-phương, trợ-giúp trên con đường cách mạng VHGD dân-tộc.

Và trước khi đi vào vấn-đề, chúng tôi xin vài nhận-xét về vị Chủ-Tịch của Hội-đồng.

MỤC I : NHẬN-XÉT VỀ VAI TRÒ CHỦ TỊCH HỘI-ĐỒNG.-

Bất-cứ tổ-chức nào, người đứng đầu bao giờ cũng quan-trọng hơn cả, bởi vậy, Hiến-Pháp đã đặt Hội-Đồng VHGD trên một địa vị xứng-dáng khi dự-liệu vị chủ-tịch là Phó Tổng-Thống Việt-Nam Cộng-Hoà.

Theo thiên ý, ý-định của các nhà lập-hiến chế đơn-giản như thế. Tuy-nhiên, vì vậy mà có thể có vài trở ngại.

- Vị Phó Tổng-Thống là một nhân-vật chính-trị, thường rất bận-rộn. Nội việc thi-hành các nhiệm-vụ thông thường hay do Tổng-Thống giao phó đã làm mất bao nhiêu thì giờ, rồi còn các cuộc tiếp-kiến, phỏng-vấn dự lễ, tang-lễ, công tác ... Ông thường phải dùng nhiều phụ-tá. Ngoài ra Ông còn phải kiêm một vài đặc-vụ, như Chủ-Tịch ủy-ban bài-trừ tham-những. Vậy, Phó Tổng-Thống phải "kiêm" luôn Chủ-Tịch 3 Hội-Đồng VHGD, Kinh-Tế Xã-hội, phát-triển Sắc-Tộc là quá bận-rộn, Bằng-chứng là trong các kỳ hội-thảo, khoá họp, Ông Chủ-Tịch chỉ tới dự một, hai giờ đầu

và cuối, còn mười mấy ngày giữa thì các hội-viên "linh-động" với nhau rồi tường trình sau. Thời Ông Nguyễn-Cao-Kỳ, Ông đi hội khá đều, nhưng nay, Phó Tổng-Thống Trần-Văn-Hương rất bận công-vụ.

Chúng ta thấy sao khi một buổi họp vắng chủ tịch hay chỉ có đại-diện của Ông?

Khi đọc các văn kiện liên-hệ tới tổ-chức, chúng tôi thấy vai-trò vị Tổng Thư-Ký thực rất nặng-nề, Ông phải làm tất cả mọi việc, quán-xuyến mọi việc, làm cho Hội-đồng luôn-luôn sống-động, có thể nói cho quá một chút, Tổng-Thư-Ký là vị chủ-tịch thứ hai của Hội-đồng vậy.

Chủ tịch, mặt khác, cũng có văn-phòng Phó Tổng-Thống (đệ nhị văn phòng trong nước!) và có thể người ta có cảm-tưởng Hội-đồng VHGD trực-thuộc Phủ Phó Tổng-Thống, và rồi liên-tưởng tới sự trực thuộc chiều dọc của Ngân sách Hội-đồng, hay xa hơn, tới hệ-cấp nhân-viên giữa hai bên.

(Về Ngân-sách, chúng tôi được biết không chính-thức rằng trước đây, Hội-đồng xử-dụng chưa hết ngân-khoản, nhưng Chủ-Tịch Hội-Đồng lại dùng cho bên Phủ Phó Tổng-Thống).

Sẽ có người hỏi như vậy tại sao không tìm một vị chủ-tịch độc lập ở ngoài, một Viện-Trưởng Đại-Học chẳng hạn? - Xin thưa "rất khó" (khó thôi chứ không hẳn là không thể được) bởi vì chính Hiến-Pháp qui-định, và như ai cũng biết, tu-chính Hiến-Pháp không phải là việc dễ-dàng, chóng-vánh. Ngoài ra, có thể các nhà lập-hiến có hậu-ý khác mà chúng ta không nhận-xét tới? - Vậy, trở lại vấn đề, Hội-đồng VHGD quan-trọng ra sao?.

MỤC 2 : HỘI ĐỒNG TRONG VAI TRÒ CỐ VẤN VÀ SOẠN THẢO DỰ ÁN.-

Nhiệm vụ của Hội-đồng là cố-vấn. Cố-vấn nghĩa là nói thôi chứ không làm. Vậy có người nói, có kẻ làm. Người nói cũng nhiều hạng, và hạng chân-chính là hạng nói thật, người nghe làm hay không tùy ý. Người làm cũng có nhiều loại, loại nghe, cân nhắc, rồi làm loại nghe, cân nhắc rồi không làm, và loại nghe theo tuyệt-đối.

Lượn như thế để tượng-trưng Hội-Đồng và chánh-phủ. Tuy nhiên đối với Hội-đồng, lời cố vấn về Văn hoá Giáo-Dục có một tầm ảnh-hưởng

sâu rộng, lâu dài, nên dù được nghe hay không cũng đều quan-trọng.

- 1.- Trong trường-hợp được chính-quyền nghe và làm, nhưng nếu các đề-nghị này sai-lầm, sở-hở (sai một ly đi một dặm, không thể lường trước được), hậu quả sẽ vô cùng khốc-hại.
- 2.- Ngược lại, nếu đề-nghị "tốt", nhưng chính quyền không làm, hậu quả không nguy hại nhiều lắm, nhưng hội-đồng lại thành ra một đồ trang-trí đất tiền mà thôi, tí-dụ Dự-án chánh-sách VHGD không được chấp thuận, có phải Hội-đồng trở thành vô-ích không.
- 3.- Dung-hòa hai trường hợp trên, đề-nghị toàn-hảo, được chấp thuận thi hành. Đây là niềm ước mong của mọi người. Chẳng mấy chốc năm sau mà chúng ta có được một nền Văn-Hoá Giáo-Dục hoàn-hảo.

Hiện tại, Hội-đồng VHGD nằm giữa trường hợp (2) và (3) trên, đề-nghị có khi được chấp thuận, có khi không. Có thể vì hoàn-cảnh chiến tranh, thiếu Ngân-sách, thiếu cán bộ VHGD, nhưng cũng có thể là Hội-Đồng đưa đề-nghị, khuyến cáo có phần nguyên-tắc và không thực-tế lắm chăng, thật khó xác-định được. Nhưng có điều đáng ghi là sự liên-hệ giữa vị Chủ-Tịch Hội-đồng và Chánh-quyền Phó Tổng-Thống, trên nguyên-tắc, đứng dưới một người mà trên muôn người, nói được là có ảnh-hưởng quá mạnh trong chánh-quyền, và có thể Hiến-Pháp cũng đã định vậy để cho dễ thực-hiện các dự án, thế mà chánh-quyền đã không tích cực thực hiện đề nghị của Hội-đồng, chấp thuận Dự-án, có lẽ nguyên do từ bên Lập-Pháp?

Ngoài nhiệm vụ cố vấn, như chúng ta đã có nhiều lần đề cập, Hội-đồng VHGD còn quan trọng/việc thiết lập các dự-án, nhất là chánh-sách VHGD và Hàn-Lâm-Viện. trong

MỤC 3 : HỘI ĐỒNG TRONG VAI TRÒ CÁCH MẠNG VĂN-HÓA GIÁO-DỤC VÀ LIÊN LẠC.

Quốc cách mạng văn-hoá Giáo-Dục đầu seo cũng phải được Hội-Đồng VHGD đứng lãnh-đạo, nhờ vào thẩm-quyền và uy-tín các hội-viên. Chỉ cần một số người đứng đầu khởi xướng là bao nhiêu người góp công vào. Và trước tiên, phải đặt lại vai trò Ông Tổng-Trưởng Giáo-Dục.

Trong hơn mười năm qua (*) các Tổng Bộ-Trưởng Giáo-Dục thường là các nhân-vật chính-trị, được mời giữ chức Tổng-Trưởng vì nổi tiếng trên chính-trường chứ không phải nhiều khả năng, chuyên môn trên lãnh-vực Văn-Hoá Giáo-Dục. Đó cũng là vì sự phức-tạp chú trọng chính-trị nhiều hơn chuyên-môn của xứ ta. Lên ghế Tổng-Trưởng, Ông mang bạn-bè (có thể không vì mục đích Giáo-Dục) vào Bộ Giáo-Dục, rồi thay-đổi một số viên-chức. Biết đâu Ông chẳng gạt ra ngoài vài viên-chức có khả-năng và nhiệt-tâm với Giáo-Dục? Ông đã không chuyên-môn về Giáo-Dục, thì chưa mong gì Ông am-hiểu các vấn đề trong lãnh-vực này, còn/gì những hoài-bảo cải-tiến Ông Ơm-ấp từ lâu?

"Bộ Giáo-Dục cần phải được giao-phó cho các nhà giáo-dục chuyên nghiệp, người đã hiến-dâng cuộc đời trong ngành giáo-dục cho quốc-gia. Họ là những nhà giáo-dục, có thâm niên kinh-nghiệm nghề-nghiệp trong nền giáo-dục của xứ sở. Chỉ có những người sống nhiều năm kinh-nghiệm trong nghề-nghiệp và am-tường được đường hướng giáo-dục quốc-gia thì mới nắm vững mục-tiêu giáo-dục và cải-tiến được toàn-diện để có một chánh-sách giáo-dục vững mạnh ... " .

Hội-đồng Văn-Hoá Giáo-Dục, trong lãnh vực chuyên môn nói chung đều có dư kinh-nghiệm, có thể đóng góp gì? Người ta đã đề-nghị ghế Tổng-Trưởng Giáo-Dục phải để cho nhà giáo. Vị này do Hội-ĐỒNG VHGD bầu lên. Theo thiên ý, điều này hợp-lý vô-cùng, vì có thể nói bất cứ vị nào trong Hội-đồng cũng đều xứng đáng ngồi ghế Tổng-Trưởng Giáo-Dục, có như thế mới thực-hiện dễ-dàng những kinh-nghiệm, những hoài-bảo của mình và của đồng-nghiệp.

Thêm vào đó, Hội-đồng VHGD còn là gạch nối giữa đại-chúng với trung-ương. Đại-diện đại-chúng, Hội-đồng phát-biểu ý-kiến tại Quốc-Hội tại Chánh-Phủ. Hội-đồng cũng là diễn-đàn của tư-nhân và giáo giới về các vấn đề văn-hoá giáo-dục. Trong việc thực-thi chánh sách VHGD, có thể chánh-quyền lắng-lõ phươg-hại đến giáo-giới, sinh-viên, học-sinh ... Hội-đồng sẽ là nơi đàm thoại, trao đổi các giải-pháp xây-dựng.

(*) Nguyễn-Thanh-Nhân, "Đóng góp một nền Giáo-Dục dân chủ Việt-Nam trong tương lai", Minh Tâm, 1969.

Tóm tắt, một vài nhận xét về tầm quan-trọng của Hội-đồng Văn-Hoá Giáo-Dục như vậy sẽ còn nhiều thiếu-sót, chưa xác-định được địa-vị của Hội-đồng trên thế đứng Quốc-Gia và thực-lực của Hội-đồng, nhưng thiết nghĩ Hội-đồng còn quá mới-mẻ cho một tầm-nhìn chính xác.

Và để kết-luận phần "quá-trình hoạt động của Hội-đồng Văn-Hoá Giáo-Dục" này, chúng ta có thể nói Hội-đồng đã làm việc tích-cực để hoàn-thành nhiệm-vụ Hiến-Pháp giao-phổ qua Dự-án Chánh-Sách Văn-Hoá Giáo-Dục, Hàn-Lâm-Viện và sáng suốt đưa ra đề-nghị, khuyến cáo hợp thời trước những vấn-đề liên-hệ Văn-hoá và Giáo-Dục.

Tuy nhiên, nếu tài-chánh rộng-rãi hơn, chắc chắn Hội-đồng sẽ còn thực-hiện được các công trình khác cách dễ-dàng, mau lẹ hơn. Tương lai chưa biết vấn đề trên có được cải tiến hay không, nhưng hiện tại, Hội-đồng vẫn cố gắng hoạt động trong phạm vi có thể. Điều đáng ghi là Hội-đồng rất sẵn lòng nghiên cứu kế-hoạch thực thi chánh sách VHGD mà Hội-đồng đã soạn thảo rất công phu và đầy đủ, chỉ còn chờ ở chánh-quyền một hành-động thực tế, đẹp-đẽ nữa mà thôi.

PHÂN THỨ TƯ

TỔNG KẾT

Sau hơn hai năm thành-lập và hoạt-động, Hội-đồng Văn-Hoá Giáo-Dục tuy còn mới-mẻ, xa-lạ đối với quăng-đại quần-chúng, nhưng đã ghi được nhiều lợi-ích thiết-thực trong sự thi-hành những nhiệm-vụ mà Hiến Pháp giao-phó.

Với thành phần hội-viên uy-tín, đại-diện mọi ngành Văn-hoá Giáo-Dục, Hội-Đồng đã tỏ ra rất am-tường mọi khía cạnh Văn-Hoá Giáo-Dục qua những nhận-dịnh và khuyến cáo hợp thời, hợp-lý và được mọi giới hưởng ứng. Ngoài nhiệm-vụ cố-vấn Chánh-Phủ, Hội-đồng đã nghiên-cứu rộng-rãi để hoàn-thành dự-án Chánh-Sách Văn-Hoá Giáo-Dục rất có hy-vọng để được Lập-Pháp và Hành-Pháp chấp-thuận. Bản dự-án này rất đầy-ủ, đề-cập đến tất-cả mọi vấn đề văn-hoá Giáo-Dục và lập thành hệ-thống, cùng nêu ra phương-pháp thực-hiện cho mọi vấn-đề, nhưng nhất là dự-án chú-trọng tới Giáo-Dục đại-chúng tức thành phần đông-đảo nhất trong quốc-gia thiếu phương tiện học hỏi, và giải quyết vấn-đề du-học, một khó-khăn, bế-tắc từ lâu nay. Trong tương lai, Hội-đồng còn sẽ hoàn thành một dự-án quan trọng khác là Hàn-Lâm-Viên.

Trên đường xây-dựng nền văn-Hoá nước nhà, Hội-đồng thực ra không đơn-độc, mà được mọi giới hỗ-trợ tinh thần, góp sức, đó là các học-giả, giáo-sư, trí-thức tha-thiết với nền văn-hoá Giáo-Dục nước nhà.

Tuy-nhiên, những hoạt-động tích-cực của Hội-đồng bị giảm thiểu một phần vì Ngân-sách không được đầy-ủ. Nhiều người đã đề-nghị tăng Ngân khoản cho Hội-đồng nhưng có lẽ phải chờ khá lâu. Xét lại, Ngân-sách tài-trợ cho Giáo-Dục rất eo hẹp, chỉ khoảng 5 đến 60/o ngân sách quốc-gia. Trong gần 19 tỉ dự trù cho Giáo-Dục trong năm 1972, thì chi phí về lương nhân-viên và điều-hành đã tới 16 tỉ, Ngân-sách Hội-đồng

không liên-hệ trong đó, nhưng cũng tình trạng không có dư để phát triển. Không có tiền, đầu kế-hoạch rất hay cũng phải bỏ. Cứ xem chương-trình Tân-Giáo-Dục hiện nay là chúng ta thấy cần nâng Ngân-Khoản lên thật cao.

Hội-viên của Hội-đồng trên nguyên-tắc không lãnh lương, nhưng ai cầm Hội-đồng trích ngân-khoản (nếu nhiều) của Hội-đồng để tài-trợ cho Hội-viên, hầu khuyến-khích nghiên-cứu, sáng-tạo? Có ai muốn làm công không đầu, những nhà trí-thức, làm văn-hoá không cần tiền để sống mà làm việc sao. Có thể vì thế diện, các vị không nhận thù-lao, nhưng biết bao cách để giúp đỡ các vị.

Ngoài vấn-đề vật-chất, tư thế của Hội-Đồng cũng cần được nâng-cao. Đây mới là vấn đề quan-trọng, bởi Hiến-Pháp lập ra Hội-đồng để cho ý-kiến, tham-gia với Chánh-Phủ, với Bộ Giáo-Dục, với Quốc-Hội để cùng làm cho hoàn-hảo nền Văn-Hoá Giáo-Dục Quốc-Gia, nếu Hội-đồng không được hỏi ý, cứ việc ai nấy làm, là trái với ý muốn của nhà lập-hiến, trái Hiến-Pháp dù Hội-đồng chẳng có quyền gì. Chỉ mới một hai lần, nhưng giả-thiết, Hành-pháp có Nghị-Định liên-quan Giáo-Dục, Văn-Hoá ban hành và chẳng bao giờ hỏi tới Hội-Đồng, ngược lại, Hội-đồng có dự-án gì tới và bị cho chìm luôn, thì nhà nước mất mỗi năm gần 70 triệu bạc để biến Hội-đồng thành đồ trang-trí đẹp mắt cho chế-độ mà thôi. Hiến-Pháp chẳng có dự-liệu trường hợp này. Chỉ còn trông vào thiện-chí Chánh-Quyền và Hội-đồng. Nhưng, như ta đã biết, Hội-viên Hội-đồng còn có 1/3 được Tổng-Thống chỉ-định. Số này cũng quan-trọng trong trường-hợp Hội-viên đề-cử không đi họp đủ, là một lực-lượng đáng kể nếu họ thân chánh-quyền, thêm vào, vì Chủ-Tịch có thái độ chính-trị nặng hơn văn-hoá, giáo-dục, đều có thể biến Hội-đồng thành bù-nhìn được vậy. Dầu sao, đó chỉ là giả thiết, thực-tế khác nhiều, những nhà trí-thức chân-chính chúng ta đều có tâm-huyết với tiền đồ dân-tộc, với một giáo-dục toàn hảo ở tương lai.

Sau hết, trong luận-văn này, chúng tôi đã nói khá nhiều về Hội-đồng Văn-Hoá Giáo-Dục và những vấn-đề, khía cạnh, nhân-vật liên-quan đến Hội-đồng. Chúng tôi cũng đã có khi nhận xét, phê-bình, có khi xây-dựng, và tự-biết còn nhiều khuyết-điểm, nhưng tất cả đều không nhằm chỉ-trích nhân-vật hay cơ quan nào hết, mà chỉ mong nói đúng được thực trạng và vai trò Hội-Đồng Văn-Hoá Giáo-Dục mà thôi.

Trong niềm chân-thành, chúng tôi xin chấm dứt luận-văn này nơi đây.

PHỤ ĐÍNH

Luật-số 05/69 ngày 02 tháng 5 năm 1969 ấn
định "Tổ-chức và điều-hành Hội-Đồng Văn-
Hoá Giáo-Dục "

Chiếu Hiến-Pháp Việt-Nam Công-Hoà ngày 01-4-1967,
Sau khi Quốc-Hội đã thảo-luận và biểu-quyết,

TỔNG-THỐNG VIỆT-NAM CÔNG-HÒA

ban hành Luật số 05/69 ngày 2-5-1969, ấn-định sự tổ-chức và điều hành
Hội-Đồng Văn-Hoá Giáo-Dục, nguyên văn như sau :

CHƯƠNG I : NHIỆM-VỤ.-

Điều 1.- Hội-Đồng Văn-Hoá Giáo-Dục, ấn-định gởi những điều
93,94 Hiến-Pháp, có nhiệm-vụ :

- a)- Cố-vấn Chính-Phủ trong việc hoạch-định và thực thi chánh-
sách Văn-Hoá Giáo-Dục,
- b)- Trình-bày sáng kiến và soạn thảo kế-hoạch về các vấn-đề
Văn-Hoá Giáo-Dục.
- c)- Nghiên-cứ việc thiết lập Hàn-Lâm-Viện Quốc-Gia.

Điều 2.- Với sự chấp thuận của Quốc-Hội, Hội-đồng Văn-Hoá Giáo-
Dục có thể tham gia ý kiến về các dự luật liên quan đến Văn-Hoá Giáo-
Dục hoặc cử đại diện thuyết-trình trước Quốc-Hội về các vấn đề liên hệ.

CHƯƠNG II : THÀNH PHẦN.-

Điều 3.- Hội-đồng Văn-Hoá Giáo-Dục do Phó Tổng-Thống làm Chủ-
Tịch gồm có ;

- Bốn mươi lăm (45) Hội-viên thực-thụ
- Mười lăm (15) Hội-viên dự-khuyết

Điều 4.- Số hội-viên thực thụ và dự khuyết được phân chia như

sau :

- Mười năm (15) Hội-viên thực thụ và năm (5) Hội-viên dự khuyết do Tổng-Thống chỉ định.
- Ba mươi (30) hội-viên thực thụ và mười (10) hội-viên dự khuyết do các tổ-chức Văn-Hoá Giáo-Dục công và tư, các Hiệp Hội Phụ-Huynh học-sinh đề cử.

Các hội-viên nói trên sẽ được Tổng-Thống bổ-nhiệm bằng sắc-lệnh.

Điều 5.- Hội-viên Hội-đồng Văn-Hoá Giáo-Dục phải hội đủ các điều kiện sau đây :

- Có quốc-tích Việt-Nam
- Ít nhất đủ 30 tuổi tính đến ngày, được chính-thức chỉ định hoặc đề cử.
- Ở trong tình-trạng hợp lệ quân-dịch
- Không bị án tù về tội thường phạm, ngoại trừ các tội sơ suất, bất cẩn
- Không bị truất quyền công dân.

Điều 6.- Nhiệm kỳ của Hội-viên là bốn (4) năm. Hội-viên có thể được tái tuyền.

Nhiệm kỳ của Hội-viên sẽ chấm dứt trước khi mãn hạn vì lý do mệnh chung, từ chức hay thất tung.

Hội-viên sẽ bị giải nhiệm bằng Sắc-lệnh của Tổng-Thống trước khi mãn hạn trong các trường hợp sau đây :

- 1.- Không còn hội đủ các điều kiện ghi tại điều 5
- 2.- Do quyết-định của ít nhất hai phần ba (2/3) tổng số hội-viên thực thụ.

Điều 7.- Trong trường hợp không khuyết một hay nhiều hội-viên thực thụ vì bất cứ nguyên nhân nào, Hội-đồng sẽ căn cứ vào danh sách hội-viên dự khuyết thuộc thành phần liên hệ ghi ở điều 4, đề-nghị Tổng-Thống bổ nhiệm để điền khuyết.

CHƯƠNG III : TỔ-CHỨC VÀ ĐIỀU-HÀNH.-

Điều 8.- Trong khóa họp thường lệ đầu tiên mỗi năm, hội-đồng bầu một Phó Chủ-Tịch Đặc-Trách về Văn-Hoá, một Phó Chủ-Tịch Đặc-Tránh về Giáo-Dục, một Tổng Thư-Ký và một Phó Tổng Thư-Ký. Các vị này họp với Chủ-Tịch thành Văn-Phòng Thường-Trực của Hội-Đồng.

Ngoài ra, Hội-Đồng sẽ thành lập các Ủy-Ban chuyên môn.

Điều 9.- Hội-viên không hưởng lương bổng, tuy nhiên, mỗi khi tới họp Đại-Hội hay Ủy-Ban hoặc đi công-tác, Hội-viên được hưởng phụ-cấp.

Hội-viên thuộc văn-phòng Thường-Trực được hưởng phụ cấp khoán định hàng tháng.

Một sắc lệnh của Tổng-Thống sẽ ấn định giá biểu và thể thức thanh toán các phụ-cấp.

Điều 10.- Mỗi lục cá nguyệt, Hội-Đồng họp một khóa thường lệ do Chủ-Tịch Hội-Đồng triệu tập.

Mỗi khóa họp thường lệ không lâu quá mười lăm (15) ngày.

Điều 11.- Hội-đồng có thể họp khóa bất thường do quyết-định của Chủ-Tịch Hội-đồng hoặc do sự yêu cầu của Tổng-Thống hay quá bán tổng số hội-viên thực thụ.

Mỗi khóa họp bất thường không lâu quá mười (10) ngày.

Trong trường hợp Tổng-Thống yêu cầu triệu tập, chương trình nghị-sự khóa họp bất thường gồm những vấn đề do Tổng-Thống yêu cầu Hội-Đồng thảo luận.

Trong trường hợp Chủ-Tịch Hội-Đồng quyết-định hay Hội-viên yêu cầu triệu tập, chương-trình nghị-sự do Văn-Phòng Hội-Đồng ấn định.

Điều 12.- Hội-Đồng họp công khai, tuy nhiên, Hội-đồng có thể họp kín nếu có sự chấp thuận của quá bán tổng số hội-viên thực thụ.

Hội-Đồng có thể mời đại-diện các cơ-quan công-quyền và tự nhân liên hệ đến các vấn đề thảo-luận để tham-khảo ý kiến tại Hội-đồng nhưng những vị này không được quyền biểu-quyết.

Điều 13.- Hội-viên hội-đồng không được ủy-quyền biểu-quyết.

Điều 14.- Biên-bản mỗi khoá họp do Chủ-Tịch Hội-Đồng duyệt ký phải được chuyển đến Văn-Phòng Phủ Tổng-Thống và Văn-Phòng Thượng Nghị-Viện và Hạ-Nghị-Viện trong thời hạn mười lăm (15) ngày kể từ ngày khoá họp chấm dứt.

Điều 15.- Hội-Đồng soạn-thảo và biểu quyết nội-quy tại khoá họp đầu tiên của nhiệm-kỳ I.

Nội-quy và mọi tu-chính nội-quy phải được Tổng-Thống duyệt y.

Điều 16.- Hội-Đồng có một Tổng Quản-Trị do Tổng-Thống bổ-nhiệm thể theo đề-nghị của Chủ-Tịch Hội-Đồng.

Tổng Quản-Trị được xếp ngang hàng với Tổng Thư-Ký một Bộ.

CHƯƠNG IV : CÁC ĐIỀU KHOẢN KHÁC.-

Điều 17.- Chi phí điều hành của Hội-Đồng Văn-Hoá Giáo-Dục do Ngân-Sách Quốc Gia đài thọ.

Điều 18.- Chiếu-quyết-định của hai phần ba (2/3) tổng số hội-viên thực thụ, Tổng-Thống giải tán Hội-Đồng Văn-Hoá Giáo-Dục.

Chậm nhất là ba (3) tháng kể từ ngày Hội-Đồng cũ bị giải tán, tân Hội-Đồng sẽ được thành lập theo thể thức ấn-định tại Luật này.

Điều 19.- Các thể thức thi hành Luật này sẽ được ấn-định bằng sắc-lệnh của Tổng-Thống.

Điều 20.- Hội-Đồng Quốc-Gia Giáo-Dục, thiết lập do Nghị-định số 1320-a/GD ngày 2 tháng 7 năm 1964, đương nhiên được giải tán kể từ ngày Hội-Đồng Văn-Hoá Giáo-Dục được chính thức thành lập.

Điều 21.- Những điều khoản trái với Luật này đều bị bãi bỏ.

Luật này sẽ đăng vào Công-Báo Việt-Nam Cộng-Hòa.

Saigon, ngày 02 tháng 5 năm 1969

Ký tên: NGUYỄN-VĂN-THIỆU

Phú bốn

Tổng Thư-Ký

Ký tên : NGUYỄN-VĂN-HƯƠNG

Bản sao

Saigon, ngày 07 tháng 5 năm 1969

Chánh-Sư-Vụ Sở Công-Văn

Phủ Thủ-Tướng

Ký tên : PHAM-VAN-PHANG

SAO Y

Saigon, ngày 18 tháng 11 năm 1969

Q. Chủ-Sự Phòng Công-Văn

Hội-Đồng Văn-Hoá Giáo-Dục

Ấn ký: VÕ-VAN-HOÀ

Nơi nhận:

Phủ Tổng-Thống

- VP Đắc-Ủy Cải-Cách Hành-Chánh
- VP Tổng-Ủy Kế-Hoạch Quốc-Gia
- Tổng Nha Ngân-Sách và NV

Phủ Phó Tổng Thống

Văn Phòng Thượng Nghị-Viện
Văn-Phòng Tối Cao Pháp-Viện
Văn-Phòng Giám-Sát-Viện

Phủ Thủ Tướng

- Các Nha, Sở tại Phủ Thủ Tướng
và các cơ-quan trực thuộc
- Văn phòng Phó Thủ Tướng
- Văn phòng Quốc-Vụ-Khanh
- Các Bộ

Các Tòa Đô-Chánh, Thị-Chánh
Hành-Chánh Tỉnh

Sở Công-Báo và Văn-Khố

/// - / ỘI-ĐỒNG VĂN-HÓA GIÁO-DỤC

(Niên khoá 1970-1971)

Văn-phòng thường-trực :

Phó Chủ-Tịch Đặc-Trách Văn Hoá : Ông ĐỖ-VĂN-RỠ
Phó Chủ-Tịch Đặc-Trách Giáo-Dục : Ông BÙI-XUÂN-BÀO
Tổng Thư-Ký : Ông LÊ-VĂN-DANH
Phó Tổng Thư-Ký : Ông TRẦN-VĂN-TRÍ

Các Trưởng-Ban và Phó Trưởng-Ban :

- 1.- Ủy-ban Nghiên-Cứu và Thiết-Lập Hàn-Lâm-Viện :
 - Trưởng-Ban : IM. CAO-VĂN-LUÂN
 - Phó Trưởng-Ban : Ông NGUYỄN-DUY-CẦN
- 2.- Ủy-Ban Nhân-Văn :
 - Trưởng-ban : IM. THANH-LĂNG
 - Phó Trưởng-ban : Ông Tôn-Thất-Trình
- 3.- Ủy-Ban Nghệ-Thuật :
 - Trưởng-ban : Ông NGUYỄN-PHUNG
 - Phó Trưởng-ban : Ông ĐỖ-ĐÌNH-HIỆP
- 4.- Ủy-Ban Bảo-Tồn Di-tích lịch-sử và cơ-sở Văn-Hoá :
 - Trưởng-ban : Ông NGHIÊM-THẨM
 - Phó Trưởng-ban : Ông LÊ-NGỌC-ĐIỆP
- 5.- Ủy-ban Đại-Học :
 - Trưởng-ban : Ông PHẠM-HỮU-HIỆP
 - Phó Trưởng-ban : Ông LÝ-CÔNG-CẦN
- 6.- Ủy-Ban Trung, Tiểu-Học :
 - Trưởng-ban : S.H. TRẦN-VĂN-NGHIÊM
 - Phó Trưởng-ban : Ông NGUYỄN-VĂN-CHIẾN
- 7.- Ủy-ban Kỹ-thuật và Chuyên-nghiệp :
 - Trưởng-ban : Ông ĐỖ-THÀNH-LONG
 - Phó Trưởng-ban : Ông GIÁP-VĂN-THẬP
- 8.- Ủy-Ban Giáo-Dục Đại-Chúng :
 - Trưởng-ban : Ông VŨ-QUỐC-THÔNG
 - Phó Trưởng-ban : Ông PHẠM-VIỆT-TUYỀN
- 9.- Ủy-ban Thanh Thiếu-Niên :
 - Trưởng-ban : Ông UÔNG-ĐẠI-BẰNG
 - Phó Trưởng-ban : Ông NGUYỄN-HOÀNG-SƠN

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Hiến-Pháp Việt-Nam Cộng-Hòa ngày 1-4-1967,
- Chiếu luật số 05/69 ngày 2-5-1969,
- Sắc-lệnh số 356-TT/SL ngày 14-8-1969,
- Nghị-định số 1061/NĐ/GD ngày 2-10-1969,
- Nghị-định số 2118-Ph.Th.T/NĐ ngày 3-10-1969,
- Sắc-lệnh số 413-TT/SL ngày 1-5-1970,
- Sắc-lệnh số 617-TT/SL ngày 3-7-1970,
- Nội-quy Hội-Đông VHGD,
- Dự-án chánh-sách Văn-Hoá Giáo-Dục,

SÁCH VIẾT.-

- Dư, Nguyễn-Hổ và Trần-Doãn-Đức, "vấn đề Giáo-Dục" Văn-Khoa, 1971
- Đoàn-Thêm, "Viện Hàn-Lâm hay Viện Văn-Hoá"
Bách Khoa số 175-176, 1964
- Lê, Nguyễn-Hiến, "phải mạnh bạo cải tổ nền Giáo-Dục Việt-Nam",
B K số 128-631, 1972
- Lê, Nguyễn-Hiến, "Thế-hệ ngày mai" Nguyễn-Hiến-Lê, 1965
- Nghiêm-Đăng, "Giáo-Dục nhằm mục tiêu nào"
Quê-Hương số 31, 1962
- Nhân, Nguyễn-Thanh, "Đóng góp một nền Giáo-Dục Dân-Chủ Việt-Nam
trong tương lai" Minh-Tâm, 1969
- Quý-Đỉnh, "Cần đặt lại vấn-đề du học"
Tập san PTXH số 4, 1972
- Tài, Tạ-Văn, "Vai trò Đại-Học" PTXH, số 1, 1972
- Thanh-Niên và Giáo-Dục căn bản
Bộ Quốc Gia Giáo-Dục
- Trí, Trần-Văn, "Tìm hiểu Hội-Đông Văn Hoá Giáo-Dục,
Bản quasy Ronéo 1972

- Trung, Nguyễn-Văn, "Góp phần phê-phán Giáo-Dục và Đại-Học" , Saigon, Trình bày, 1967
- Tú, Nguyễn-Chung, "Những khuyết-Điểm của nền Giáo-Dục hiện-dại" VAN HOÁ nguyệt-san quyển 3-4, 1965
- Từ-Minh, "Du-học, một căn bệnh Xã-Hội" PTXH, số 4, 1972
- Viên, Nguyễn-Lưu, "Văn-Hoá Giáo-Dục" , 1966
- Xuân-Lan, Nguyễn-Thị, "vấn-đề giáo-dục trong khuôn khổ cách mạng hiện đại" Quê hương số 4, 10/1959

NHẬT BÁO.-

- Nguyễn-Văn, "sổ phạn dự án Văn-Hoá Giáo-Dục" Chính-Luận số 2496 ngày 27-6-72
- Trần-Tử, "Hàn Lâm Viện và IM Cao-Văn-Luận" Đông Phương số 116, 117 tháng 10/1972

NGOẠI NGỮ.-

ANH.-

- Batten, Thomas. R, "Community and their Development" London, Oxford University Press, 1956
- Commission Unesco Report
- Orata, Pedro-T, "Education for better living" University publishing Co, Inc, 1954

PHÁP.-

- Annuaire Statistique de L'enseignement au VietNam 1954-1968
- Situation et progrès de L'enseignement au VietNam (Rapport à la Conférence International d'éducation à Genève)
- Unesco, "Education de Base : Description et programme" , Paris, 1947.

o
o o
)_